

**Τ.Ε.Ι ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ**

Πτυχιακή εργασία

**Τρόποι βελτίωσης της ρευστότητας επιχειρήσεων του
ελληνικού δημοσίου**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΕΛΕΝΗ

Επιβλέπων καθηγητής :Σ. Δρακόπουλος

Καλαμάτα 2009

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου την οικογένειά μου και τους φίλους μου για την στήριξη τους όλα αυτά τα χρόνια των σπουδών μου. Τους καθηγητές μου στο ΤΕΙ Καλαμάτας για τις γνώσεις που μου μετέδωσαν .

Αφιερωμένο στην οικογένεια μου!

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	
Έννοια της ρευστότητας	4
Επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου	4
Κύρια χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων του ελληνικού δημοσίου	5
Ποιες επιχειρήσεις και οργανισμοί ανήκουν στο δημόσιο	6
Κεφάλαιο 1^ο	
1.1 Σκοποί και επιδιώξεις του κράτους	8
1.1.1 Τα μέσα με τα οποία το κράτος επιτυγχάνει τους σκοπούς του	9
1.1.2 Οι βασικές επιδιώξεις του κράτους	10
1.1.3 Κράτος και δημόσια επιχείρηση	10
1.2 Η έννοια του κέρδους	11
1.2.1 Κέρδος και παραγωγικότητα	14
1.2.2 Τιμή πώλησης και κέρδος της δημόσιας επιχείρησης	15
1.2.3 Το κόστος του προϊόντος της δημόσιας επιχείρησης	19
Κεφάλαιο 2^ο	
2.1 Τα προβλήματα του δημοσίου επιχειρηματικού τομέα και οι προτεινόμενες λύσεις : ιδιωτικοποίηση και εξυγίανση	22
2.2 Ιδιωτικοποίηση και κράτος	24
2.3 Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή χρημάτων	25
Κεφάλαιο 3^ο	
3.1 Τίτλοι του ελληνικού δημοσίου	27
3.2 Έντοκα γραμματεία του ελληνικού δημοσίου	27
3.3 Ομολογίες και ομολογιακά δάνεια	27
3.3.1 Είδη ομολογιακών δανείων	28
3.3.2 Ειδή ομολογιών	28
3.3.3 Τοκομερίδια	30
3.3.4 Ομοιότητες και διαφορές μεταξύ ομολογιών, ομολόγων και μετοχών	30
3.4 Προείσπραξη εσόδων με έκδοση τίτλων	32
3.5 Δημόσια επιχείρηση κινητών αξιών (ΔΕΚΑ ΑΕ)	32
3.6 Συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	33
3.7 Δανεισμός μέσω τραπεζών	34
Κεφάλαιο 4^ο	
4.1 Η έννοια της επένδυσης	35
4.2 Σκοπός της δημόσιας επιχείρησης και επιλογή επενδύσεων	36
4.3 Χαρακτηριστικά της δημόσιας επιχείρησης και επιλογή επένδυσης	37
4.3.1 Επιλογή επένδυσης με βάση τη ζήτηση του προϊόντος της	39
4.3.2 Επένδυση εντάσεως κεφαλαίου	41
4.4 Παράδειγμα- για τις επενδύσεις	41
Κεφάλαιο 5^ο	
5.1 Ισχύουσα φορολόγηση	43
5.2 Φορολογικές απαλλαγές και σχετική νομολογία	44
5.2.1 Απαλλαγή από το ενιαίο τέλος ακινήτων	44
5.3 Πώληση ή ενοικίαση των περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων του ελληνικού δημοσίου	47
Συμπεράσματα	48
Παραρτήματα	49
Βιβλιογραφία	64

Πρόλογος

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσει τους τρόπους και τα μέσα που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα ρευστότητας τους .

Η ρευστότητα για τις επιχειρήσεις έχει την έννοια των στοιχείων αυτών που μπορούν εύκολα να μετατραπούν σε μετρητά. Όπως αξιόγραφα(μετοχές, ομόλογα κλπ), περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην επιχείρηση(κτιριακές εγκαταστάσεις), ή τρόπους που θα επιφέρουν στην επιχείρηση χρήματα, όπως με την αύξηση των τιμών της, ή αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου, ή μια προσοδοφόρα επένδυση, ή ακόμα και τον δανεισμό της για την εξεύρεση χρημάτων. Την καλύτερη ρευστότητα όμως για τις επιχειρήσεις μπορεί να την πετύχει και μέσω του ίδιου του κράτους που με τις φορολογικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις του να δέσει στην επιχείρηση την δυνατότητα βελτίωσης της ρευστότητας της. Όλα αυτά λοιπόν, είναι στοιχεία που θα μελετηθούν στην παρούσα εργασία.

Εισαγωγή

Έννοια της Ρευστότητα:

Ρευστότητα: τα ρευστά διαθέσιμα μιας επιχείρησης είναι κατά κύριο λόγο το ταμείο της, οι καταθέσεις όψεως οι επιταγές και τα εισηγμένα στο χρηματιστήριο χρεόγραφα και γενικά ισοδύναμα με μετρητά στοιχεία της επιχείρησης. Ανάλογα λοιπόν με το είδος της επιχείρησης, την ηλικία της και την ποιότητα της διοίκησης της, καθώς και την κερδοφόρα δυνατότητα της, υπάρχουν πολλές επιλογές στο να εξοικονομήσει ρευστά διαθέσιμα.

Για να επιτύχει λοιπόν μια επιχείρηση να αυξήσει την ρευστότητα της υπάρχον αρκετοί τρόποι, αυτοί θα παραταθούν στα επόμενα κεφάλαια, όπως για παράδειγμα οι επενδύσεις που μπορεί να κάνει η επιχείρηση και να εξοικονομήσει ρευστά στο μακροπρόθεσμο μέλλον της, Καθώς επίσης και τα διάφορα κόστη, τις δαπάνες της και τα γενικά έξοδα της επιχείρησης, αν μπορέσουμε να τα ελαττώσουμε τότε η ρευστότητα της θα βελτιωθεί. Σαν έξοδα μιας επιχείρησης εννοούμε, τα ενοίκια, η γραφική ύλη, έξοδα διαφήμισης, παραγγελιών κλπ.

Επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου

Για την επίτευξη της αναγκαίας προσαρμογής και ισορροπίας, το κράτος έκρινε απαραίτητη την παρέμβαση του στην οικονομική δραστηριότητα ως προστάτης και προαγωγός του γενικού συμφέροντος .

Γι αυτό τα κράτη παράλληλα με τον επηρεασμό της οικονομίας για την εφαρμογή μέτρων οικονομικής πολιτικής (φορολογικών, νομισματικών, κ.λπ.) και την άσκηση ελέγχου διοικητικών μέτρων, χρησιμοποιούν την δημόσια επιχείρηση ως άμεσο μέσο επηρεασμού της κατανομής των εθνικών οικονομικών πόρων.

Η δημόσια επιχείρηση θεσπίστηκε «ως νέο νομικό πρόσωπο, το οποίο συνιστάται από το κράτος για την άσκηση βιομηχανικής και εμπορικής δραστηριότητας κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος, έχει ευρεία διοικητική ανεξαρτησία, αλλά υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο ». οι μέθοδοι της διοίκησης των εν λόγω επιχειρήσεων βρίσκονται πλησιέστερα προς αντίστοιχες μεθόδους των μεγάλων ιδιωτικών επιχειρήσεων παρά προς εκείνες των δημοσίων

υπηρεσιών. Ειδικότερα οι δημόσιες επιχειρήσεις δεν υπόκεινται σε έλεγχο του δημοσίου λογιστικού, δεν χρήζουν κρατικής έγκρισης του ετήσιου προϋπολογισμού, προσφεύγουν για την εύρεση κεφαλαίων στις τράπεζες και την κεφαλαιαγορά γενικότερα. Υπόκεινται σε υποχρεωτική πληρωμή φόρων και γενικώς εφαρμόζονται και σε αυτές οι διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου. Εντούτοις παρά την παρασχεθείσα αυτονομία στην δημόσια επιχείρηση, αυτή υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς .

Η έννοια και το ύψος του « κέρδους» , που αποτελεί επιδίωξη και της δημόσιας επιχείρησης, προσδιορίζεται στο πλαίσιο ικανοποίησης και εξυπηρέτησης του « δημοσίου συμφέροντος». Η διοίκηση της επιχείρησης διορίζεται από το κράτος. Οι συμβάσεις εργασίας των υπαλλήλων της διαφέρουν από τις συμβάσεις εργασίας του ιδιωτικού τομέα. [περισσότερα για την σύσταση και λειτουργία των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών (ΔΕΚΟ) όπως αυτά αναφέρονται στην εφημερίδα της κυβέρνησης στο παράρτημα 1 σελ 49]

Ως κύρια χαρακτηριστικά της δημόσιας επιχείρησης αναφέρονται τα ακόλουθα :

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ:

1. αποτελεί οργανισμό ο οποίος συνδυάζει ,χρησιμοποιεί και συντονίζει παραγωγικούς συντελεστές με σκοπό την παραγωγή αγαθών ή υπηρεσιών.
2. ασκεί βιομηχανική και εμπορική δραστηριότητα στην αγορά και συνεπώς προσφέρει το προϊόν της σε ορισμένη τιμή.
3. αποβλέπει στην ικανοποίηση σκοπών , οι οποίοι προσδιορίζονται από τον νόμο ίδρυσης της ή το καταστατικό της και γενικώς σκοπούς τους οποίους αναθέτει σε αυτή η αρμόδια κρατική εξουσία.
4. είναι αυτόνομη και δεν συγγέεται με την δημόσια διοίκηση. Πλην όμως αυτή υπόκειται σε έλεγχο τόσο όσον αφορά την αποτελεσματική διαχείριση των πόρων της όσο και προς διαπίστωση της συμμόρφωσης της προς το καταστατικό της και τους νόμους.

5. Η ιδιοκτησία του κεφαλαίου δεν αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση της δημοσίας επιχείρησης. Αρκεί το κράτος είτε να περεχί το αναγκαίο κεφάλαιο είτε βάση θεσμικών διατάξεων να προσδιορίζει τους σκοπούς της επιχείρησης και να ελέγχει την διαχείριση αυτής.

Από τα παραπάνω στοιχεία τα οποία χαρακτηρίζουν την δημόσια επιχείρηση, το κυριότερο και βασικότερο είναι το τρίτο, το οποίο εκφράζει το λόγο της δημιουργίας και της λειτουργίας της δημοσίας επιχείρησης. Ο λόγος αυτός κατά βάση ανάγεται στην ανάγκη δημιουργίας οικονομικής επιχείρησης που αποβλέπει στην εξυπηρέτηση του γενικού και του δημοσίου συμφέροντος. Το ερώτημα είναι, ποια είναι η Έννοια και το περιεχόμενο του γενικού του δημοσίου συμφέροντος ;

Οι εν λόγω δύο έννοιες δεν συμπίπτουν απολύτως. Από φιλοσοφικής άποψης το 'γενικό συμφέρον' ορίζεται ως το σύνολο των συμφερόντων τα οποία είναι κοινά για τα διάφορα άτομα που συνιστούν μια κοινωνία. Το 'δημόσιο συμφέρον' από την άλλη ορίζεται ως το σύνολο των συμφερόντων μιας κοινωνίας, θεωρούμενης ως ενιαίο σύνολο, δηλαδή αποτελεί μια οντότητα. Επομένως οι εν λόγω δυο έννοιες δεν είναι δυνατόν να ταυτιστούν, εκτός εάν γίνει δεκτό ότι η κοινωνία δεν αποτελεί τίποτα περισσότερο παρά μια παράθεση των ατόμων τα οποία την αποτελούν.

Η δημόσια επιχείρηση αποβλέπει στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, η οποία οφείλει να παρέχει το αγαθό το οποίο παράγει προς οποιονδήποτε εκδηλώσει ζήτηση για αυτό, χωρίς διακρίσεις και κατά τρόπον συνεχή και κανονικό.

Ποιες είναι οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί που ανήκουν στο δημόσιο

- Δημόσια νοσοκομεία
- Τα ελληνική πετρέλαια
- Αερολιμένες και λιμάνια
- ΔΕΗ , ΟΤΕ ,κλπ

- Επιχειρήσεις εθνικών μεταφορών
- Δημοσιά σχολεία
- Δήμοι και κοινότητες
- Ελληνικά λιπάσματα
- Οργανισμοί Βιομηχανικής εκμετάλλευσης (Μεταλλεία , ΕΛΒΟ, κλπ)
- Τράπεζες
- ΕΡΤ ΑΕ
- Τουριστικές επιχειρήσεις κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Κράτος και δημοσιές επιχειρήσεις, κέρδος, κόστος και τιμή πώλησης

1.1 Σκοποί και επιδιώξεις του κράτους :

Το κράτος αποτελεί μια οντότητα, με ίδια θέληση και ίδιους αντικειμενικούς σκοπούς. Προς επίτευξη των σκοπών του, το κράτος διαθέτει μέσα, τα οποία κατά βάση καθορίζουν τους κανόνες δραστηριότητας και επηρεάζει την συμπεριφορά των ατόμων και των επιχειρήσεων.

Οι βασικοί σκοποί του είναι οι εξής:

- Κατανομή των διαθέσιμων πόρων της εθνικής οικονομίας ώστε να παράγεται το μεγαλύτερο δυνατό κοινωνικό εισόδημα .
- «κοινωνικώς» αποδεκτή διανομή του κοινωνικού εισοδήματος.
- Διατήρηση οικονομικής ισορροπίας σε επίπεδο πλήρης απασχόλησης των παραγωγικών συντελεστών .

Οι τρεις παραπάνω σκοποί δεν είναι ανεξάρτητοι μεταξύ τους .η καλύτερη αξιολόγηση, ιεράρχηση και εκπλήρωση τους επιτυγχάνεται με την κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων οικονομικής ανάπτυξης. Οι βασικές επιλογές οι οποίες αφορούν κυρίως τα επιδιωκόμενα επίπεδα παράγωγης και κατανάλωσης, το ύψος των αντίστοιχων απαιτούμενων επενδύσεων και την κατανομή μεταξύ των κοινωνικών τάξεων του βάρους του απαιτούμενου σχηματισμού κεφαλαίου, σε συνδυασμό με την πραγματοποίηση επιθυμητής διανομής του κοινωνικού εισοδήματος, εκφράζονται καλύτερα με την κατάρτιση προγραμμάτων στα οποία συμμετάσχουν όλες οι κοινωνικές τάξεις. Η κατάρτιση εθνικών προγραμμάτων, με την συμμετοχή όλων των κοινωνικών τάξεων, επιτρέπει την ενημέρωση και την συνεργασία στην προετοιμασία των μεγάλων αποφάσεων, που θα επηρεάσουν την μελλοντική ζωή.

Τα προγράμματα διαγράφουν τις επιθυμητές εξελίξεις, μειώνουν την αβεβαιότητα του μέλλοντος και παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες, στο κράτος, τα άτομα και τις επιχειρήσεις που βασίζονται σε αυτά την συμπεριφορά τους και συμβάλουν στην αποτελεσματική λειτουργία της οικονομίας .

Η υπεύθυνη κρατική εξουσία καλείται να εφαρμόσει το επιλεγμένο πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης, με βάση την κατεύθυνση των μέτρων της οικονομικής

πολιτικής και του καθορισμού των πλαισίων , των οποίων τα άτομα και οι επιχειρήσεις θα επιδιώξουν ελεύθερα την ικανοποίηση των ιδίων σκοπών .

Το κράτος φροντίζει για την δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος το οποίο θα επιτρέπει την αποτελεσματική λειτουργία του ιδιωτικού παραγωγικού συστήματος. Προβαίνει στην εκτέλεση ερευνών την συγκέντρωση και διοχέτευση προς τις επιχειρήσεις και τα άτομα πληροφοριών που αφορούν στην κατάσταση και εξέλιξη της τεχνολογίας, των φυσικών πόρων και τις συνθήκες της αγοράς. Φροντίζει για την διόρθωση των ατελειών της αγοράς (ατελής ανταγωνισμός, εξωτερικοί οικονομικοί παράγοντες κλπ), την εφαρμογή κατάλληλου συστήματος φόρων και επιδοτήσεων και για την λήψη κανονιστικών και θεσμικών μέτρων.

1.1.1 Τα μέσα με τα οποία το κράτος επιτυγχάνει τους σκοπούς του :

- Το κράτος έχει τη δυνατότητα να καθορίζει τα πλαίσια και τους κανόνες, σύμφωνα με τους οποίους διεξάγονται οι οικονομικές δραστηριότητες των ατόμων και των επιχειρήσεων . οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις έχουν την αυτονομία να διαμορφώνουν ελεύθερα την συμπεριφορά τους ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς.
- Η δημοσιονομική πολιτική και η ρύθμιση της νομισματικής κυκλοφορίας αποτελούν ισχυρά μέσα με τα οποία τα κράτος πραγματοποιεί μεταφορά εισοδήματος και επηρεάζει την συμπεριφορά των καταναλωτών και των επιχειρήσεων προς την επιθυμητή κατεύθυνση .
- Το κράτος καθορίζει ή ελέγχει τις τιμές και τον όγκο της παράγωγης των παραγόμενων αγαθών.
- Το κράτος καθορίζει, ελέγχει ή κατευθύνει τις τιμές βασικών συντελεστών της παραγωγής (π.χ. επιτόκια, μισθούς κλπ).
- Το κράτος για να επηρεάσει την προσφορά των αγαθών διαθέτει και διαφορά άλλα μέσα, όπως είναι ο έλεγχος της χορηγήσεις αδειών εισαγωγής ή εξαγωγής , ο έλεγχος της χορήγησης πιστώσεων εκ μέρους των τραπεζών κλπ.

1.1.2 Οι βασικές επιδιώξεις του κράτους αναφέρονται παρακάτω:

- Κατανομή των πόρων μεταξύ αγαθών κατανάλωσης και αγαθών επενδύσεων, η οποία αποτελεί τον κύριο προσδιοριστικό παράγοντα του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης.
- Κατανομή των πόρων μεταξύ της παράγωγης αγαθών « ιδιωτικής κατανάλωσης», αγαθά που ικανοποιούν ατομικές ανάγκες, και της παραγωγής αγαθών συλλογικής ή δημόσιας κατανάλωσης, αγαθά που ικανοποιούν συλλογικές ανάγκες. Στην δεύτερη κατηγορία αγαθών περιλαμβάνονται η εθνική ανεξαρτησία, η υγεία , η παιδεία, οι δημόσιες μεταφορές, η κατασκευή δρόμων, ο αθλητισμός, η κατασκευή πάρκων κ.α.
- Δίκαια διανομή του κοινωνικού εισοδήματος και εξασφάλιση των αναγκαίων προϋποθέσεων συμβολής στην εθνική παράγωγή και συμμετοχής τους στην διανομή των καρπών της .
- Καθορισμός των επιθυμητών χαρακτηριστικών παραμέτρων του κοινωνικοφυσικού περιβάλλοντος. Οι παράμετροι αυτοί αφορούν το ανώτατο όριο υποχρεωτικής εργασίας , τα όρια της μόλυνσης της ατμόσφαιρας και της καθαριότητας των υδάτων , την έκταση του πράσινου στους χώρους των πόλεων κ.α.
- Οργάνωση της καλύτερης δυνατής χρησιμοποίησης των φυσικών πόρων και της ομαλής δυνατής υποκατάστασης των εξαντλούμενων φυσικών πόρων.

1.1.3 Κράτος και δημόσια επιχείρηση

Όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγή η δημόσια επιχείρηση αποτελεί εκδήλωση άμεσης παρέμβασης του κράτους στην παράγωγή. Το κράτος ιδρύει δημοσιές επιχειρήσεις σε βασικούς τομείς της εθνικής οικονομίας με σκοπό να επηρεάσει την κατανομή των οικονομικών πόρων προς την επιθυμητή κατεύθυνση.

Η δημόσια επιχείρηση έχει καταστεί μέσο της οικονομικής πολιτικής . Αυτό είναι επόμενο αν λάβουμε υπόψη τη σημασία των επιπτώσεων που έχουν στην οικονομία ο όγκος των αγορών και των πωλήσεων , ο όγκος και η συνθήκες των επενδύσεων και το ύψος των τιμών προσφοράς των προϊόντων της δημόσιας επιχείρησης. Τις επιπτώσεις αυτές το κράτος επιθυμεί να τις κατευθύνει προς επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών του.

Το κράτος ιδρύει την δημόσια επιχείρηση ως αυτόνομο νομικό πρόσωπο, περιεχί δηλαδή σε αυτήν διοικητική ανεξαρτησία και αυτονομία. Αυτό είναι λογικό και αναγκαίο. Η αυτονομία της δημόσιας επιχείρησης αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την επιτυχή εκπλήρωση της αποστολής της, η οποία συνίσταται στην ικανοποίηση της εκδηλωμένης ζήτησης ανάλογα με της συνθήκες της αγοράς ζήτησης του προϊόντος με την μικρότερη θυσία απόκτησης του από το κοινωνικό σύνολο.

Από την άλλη πλευρά όμως η παροχή πλήρους ανεξαρτησίας έχει τον κίνδυνο η διοίκηση της να μην διαφέρει από την διοίκηση μιας μεγάλης μονοπωλιακής ιδιωτικής επιχείρησης

Οι εκάστοτε διοικήσεις των δημόσιων επιχειρήσεων λοιπόν είναι εκείνες που με της αποφάσεις τους οδηγούν την επιχείρηση στην άνθηση ή την παρακμή της. Τα διοικητικά στελέχη λοιπόν της επιχειρήσεις καλούνται να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου . Αυτό μπορεί να επιτευχτεί με πολλούς τρόπους όπως θα δούμε παρακάτω. Μείωση του κόστους παραγωγής . δανεισμό, αυξήσεις των τιμών , αύξηση του κέρδους της κλπ.

1.2. Η έννοια του κέρδους

Η δημόσια επιχείρηση δεν διαθέτει συνήθως μηχανισμό ο οποίος να εξασφαλίζει την αποτελεσματική διαχείριση της, όπως συμβαίνει με την ιδιωτική επιχείρηση. Η ιδιωτική επιχείρηση χαρακτηρίζεται από την επιδίωξη του κέρδους, διαθέτει γενικώς μηχανισμούς εξασφαλίζοντας εξάρτηση ή και ταύτιση των επιδιώξεων του προσωπικού της με τις επιδιώξεις που υπόκεινται στον κίνδυνο πτώχευσης . από την

ιδρυτική νομοθεσία της δημόσιας επιχείρησης προβλέπεται συνήθως ως κέρδος η πώληση των προϊόντων της, πλην όμως η θεσμική μορφή και ο μονοπωλιακός χαρακτήρας της αλλοιώνουν την σημασία του κέρδους. Επί πλέον η παρατηρούμενη ικανοποίηση επιδιώξεων του προσωπικού της δημόσιας επιχείρησης ανεξαρτήτως του βαθμού επίτευξης ή μη των στόχων της, οι οποίοι εξ' άλλου δεν είναι σαφώς καθορισμένοι παρακαλύει την ταύτιση επιδιώξεων προσωπικού και επιχείρησης. Τέλος πολλές κρατικές παρεμβάσεις, κατά τρόπο ασυνεπή και απρογραμμάτιστο, αίρουν την αυτονομία της, αποθαρρύνουν το υπεύθυνο προσωπικό της και μειώνουν το αίσθημα ευθιγής και καθήκοντος. Η βασική αποστολή της δημόσιας επιχείρησης είναι η ικανοποίηση της ζήτησης του προϊόντος της με το χαμηλότερο κόστος. εντούτοις σύμφωνα με την ιδρυτική της νομοθεσία, η πώληση του προϊόντος της πρέπει να γίνεται «επί κέρδη».

Η έννοια του κέρδους είναι σαφής. το κατά την διάρκεια της περιόδου (χρήσης) πραγματοποιηθέν κέρδος είναι ίσο προς την διαφορά μεταξύ της καθαρής θέσης της επιχείρησης κατά την αρχή και το τέλος της περιόδου. Η καθαρή θέση της επιχείρησης την δεδομένη χρονική στιγμή προκύπτει εάν από την συνολική αξία του ενεργητικού της, δηλαδή από την πραγματική αξία της τιμής «αγοράς», αντανακλώντας και την απαξίωση η οποία επήλθε από την στιγμή της κτίσης του, αφαιρεθεί η συνολική αξία των χρεών προς τρίτους. Το κέρδος έχει δύο συνιστώσες. Το κέρδος που προέρχεται από την δραστηριότητα της επιχείρησης και το κέρδος που προκύπτει από το γεγονός και μόνο ότι η επιχείρηση κατέχει ενεργητικά στοιχεία, τα οποία της αποφέρουν εισοδήματα (τίτλους, ακίνητα) ή υπόκεινται σε μεταβολή της αξίας τους μεταξύ της αρχής και το τέλος της περιόδου (αποθέματα, γήπεδα, τίτλοι, κλπ). Όσον αφορά το δεύτερο στοιχείο του κέρδους, αυτό είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος του δυνητικό, εφόσον δύναται να πραγματοποιηθεί μόνο κατά την πώληση των ενεργητικών στοιχείων της επιχείρησης που υπόκεινται μεταβολές στην αξία τους. Δεν ισχύει το ίδιο και για το πρώτο στοιχείο του κέρδους, το οποίο είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ των κατά την διάρκεια της περιόδου πραγματοποιηθέντων εσόδων από την διάθεση του προϊόντος που αποτελεί αντικείμενο της δραστηριότητας της επιχείρησης και αντίστοιχων εξόδων παραγωγής και διάθεσης. Ο υπολογισμός του κέρδους αυτού είναι άμεσος, εφόσον τα έσοδα και οι δαπάνες καταγράφονται στα βιβλία της επιχείρησης. εντούτοις, η ακρίβεια του υπολογισμού του κέρδους της συγκεκριμένης περιόδου εξαρτάται από τον ακριβή καταλογισμό των εσόδων και των δαπανών που αντιστοιχούν στην περίοδο αυτή. Η δραστηριότητα της επιχείρησης δεν

είναι περιοδική αλλά συνεχής με συνέπεια α) η παραγωγή και η διάθεση του προϊόντος της συγκεκριμένης περιόδου να εξαρτώνται από δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν , και β) δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν κατά την τρέχουσα περίοδο να επηρεάζουν μελλοντική δραστηριότητα της επιχείρησης . ομοίως , το ύψος του κέρδους εξαρτάται από την μεταβολή των αποθεμάτων και την αξία με την οποία αυτά καταλογίζονται στην αρχή και το τέλος της διαχειριστικής περιόδου. Οπότε η σαφήνεια της θεωρητικής έννοιας του λόρδους δεν αντανακλάται και στον υπολογισμό του κέρδους που εμφανίζεται στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης .

Το κέρδος λοιπόν υπολογίζεται, συμφωνά με τα παραπάνω, ως η διαφορά μεταξύ των εσόδων από την διάθεση του προϊόντος και των δαπανών οι οποίες αντιπροσωπεύουν τις "αμοιβές" των χρησιμοποιηθέντων συντελεστών της παραγωγής . οι δαπάνες διακρίνονται στις ακόλουθες βασικές κατηγορίες :

- Δαπάνες μισθοδοσίας
- Δαπάνες για πρώτες ύλες, κινητήριο δύναμη, ημικατεργασμένα προϊόντα
- Δαπάνες κεφαλαίοι, διακρίνονται στις αποσβέσεις (αντιπροσωπεύουν την συμβολή του πάγιου εξοπλισμού της επιχείρησης στην παραγωγή) και σε τόκους που αντιπροσωπεύουν την αμοιβή των κεφαλαιούχων για την άπαιτων παραχώρηση στην επιχείρηση της δυνατότητας να αποκτήσει και να χρησιμοποιήσει παραγωγικούς συντελεστές κατά την διάρκεια της χρήσης , ανεξαρτήτως της φθοράς ή της απαξίωσης τους .
- Ως προς τον τόκοι επιβάλλεται να σημειωθεί ότι οι φορολογικές αρχές δεν διακρίνουν συνήθως μεταξύ ' κέρδους ' και ' τόκων ' των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης. Εντούτοις, το κόστος το οποίο συνεπάγεται η ακινητοποίηση του κεφαλαίου είναι ανεξάρτητο του θεσμικού καθεστώτος το οποίο διέπει την προέλευση του . το υψηλότερο επιτόκιο το οποίο δύναται να τοποθετήσουν στην αγορά τα εντός της επιχείρησης δεσμευόμενα κεφαλαία αντανακλά την θυσία των κατόχων τους και συνεπώς συνιστά το κόστος της δέσμευσης τους. Πλην όμως υφίσταται η ακόλουθη διάφορα μεταξύ τόκων ιδίων και δανειακών κεφαλαίων. Οι δυνάστες λαμβάνουν οπωσδήποτε την αμοιβή τους , η οποία ορίζεται με την υπογραφείσα συμφωνία, ενώ οι ιδιοκτήτες των ιδίων κεφαλαίων λαμβάνουν την αμοιβή τους ως κέρδος , ως

αποτέλεσμα της διαμόρφωσης των τιμών των προϊόντων και των αμοιβών των παραγωγικών συντελεστών(μισθών, τόκων, δανειακών κεφαλαίων, κλπ)

1.2.1 Κέρδος και παραγωγικότητα

Εάν γίνει δεκτό ότι είναι εφικτή η μέτρηση των παραγόμενων ποσοτήτων των προϊόντων της επιχείρησης και των χρησιμοποιούμενων παραγωγικών συντελεστών και ότι είναι γνωστές και οι αντίστοιχες τιμές τους , το κέρδος της επιχείρησης κατά το δεδομένο έτος t , είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ του συνόλου των εσόδων και του συνόλου των δαπανών, και εκφράζεται με τον παρακάτω τύπο:

$$B_t = \sum_i P_{it} Q_{it} - \sum_j f_{jt} F_{jt}$$

όπου P_{it} η τιμή πώλησης του προϊόντος i κατά το έτος t

Q_{it} η πωληθείσα ποσότητα του προϊόντος i κατά το έτος t

$\sum_i P_{it} Q_{it}$ το άθροισμα των εσόδων από τις πωλώσεις των προϊόντων i

f_{jt} η τιμή κτήσεως και χρησιμοποιήσεως του παραγωγικού συντελεστή j κατά το έτος t

F_{jt} η ποσότητα του συντελεστή j , η οποία χρησιμοποιήθηκε κατά το έτος t

$\sum_j f_{jt} F_{jt}$ το άθροισμα των δαπανών χρησιμοποιήσεως των αναγκαίων παραγωγικών i συντελεστών

Με βάση την ισότητα καθίσταται σαφές ότι η μεταβολή του κέρδους οφείλεται :

A) στην βελτίωση της παραγωγικότητας και την δημιουργία «πλεονάσματος»

B) στην μεταβολή (αύξηση) των τιμών πώλησης των προϊόντων και

Γ) στην μεταβολή (μείωση ή μικρότερη αύξηση) των τιμών κτήσεως των παραγωγικών συντελεστών (τιμή πρώτων υλών, μισθοί κλπ.).

A) Η βελτίωση της παραγωγικότητας, επιτυγχάνεται κυρίως :

- Με την εκπαίδευση και την ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας και αποδόσεως του προσωπικού.
- Με την εισαγωγή νέων μεθόδων παραγωγής, την καλύτερη οργάνωση και διαχείριση των πάσης φύσεων μέσων παραγωγής και την επιλογή του καλύτερου συνδυασμού χρησιμοποίησής τους.
- Με την επιλογή του πλέον προσαρμοσμένου μεγέθους παραγωγής και την επίτευξη οικονομικών κλίμακος.
- Με την επιλογή των καλύτερων πρώτων υλών από άποψη τεχνικών ιδιοτήτων, τόπου προέλευσης, χρόνου παράδοσης κλπ.
- Με την διάνοιξη νέων αγορών και την ανάπτυξη των πωλήσεων.
- Με την βελτίωση του συστήματος πληροφοριών, την καλύτερη πρόβλεψη των μελλοντικών εξελίξεων, την επιτυχή προσαρμογή προς αυτές και την εκμετάλλευση των σημειούμενων αλλαγών.

B) Η αύξηση της τιμής πώλησης των προϊόντων της επιχείρησης :

- Οι δυνατότητες αύξησης του κέρδους με την αύξηση της τιμής πώλησης των προϊόντων εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από την υφιστάμενη οργάνωση και την κατάσταση της αγοράς του προϊόντος (ανταγωνιστική, ολιγοπωλιακή, μονοπωλιακή αγορά), την θέση της επιχείρησης σε αυτήν και από την ακολουθούμενη κρατική πολιτική.
- Γ) Η μείωση των τιμών και γενικώς του κόστους κτίσης των παραγωγικών συντελεστών :
- Οι δυνατότητες βελτίωσης των όρων κτήσεως των παραγωγικών συντελεστών εξαρτώνται ομοίως από την οργάνωση και την κατάσταση της αγοράς, καθώς και από την ικανότητα της επιχείρησης να επιλέγει τους καλύτερους τόπους, χρόνους και μεθόδους κτήσεως αυτών.

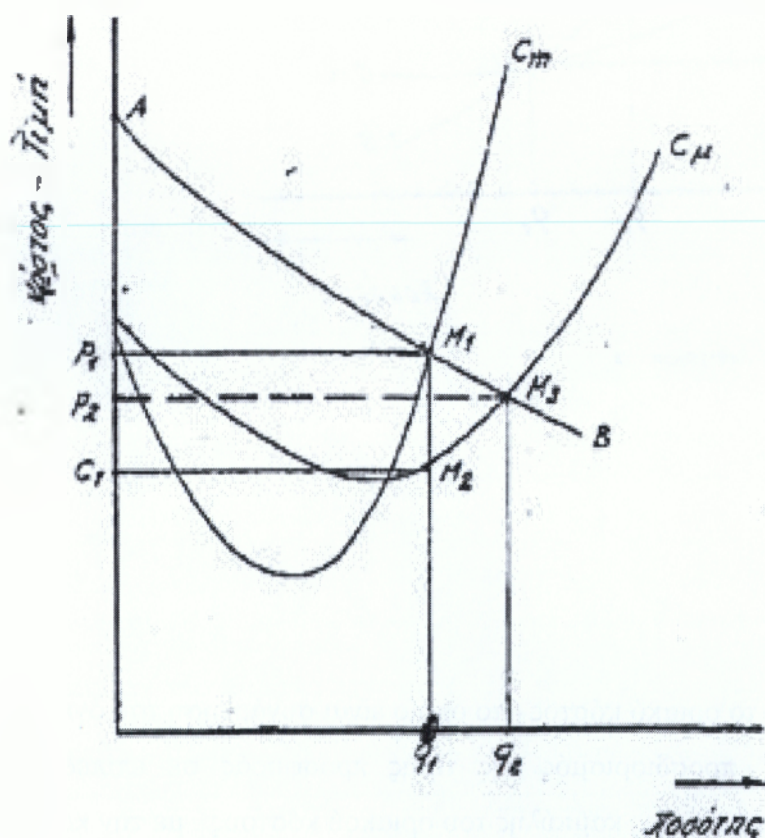
1.2.2 τιμή πώλησης και κέρδος της δημοσίας επιχείρησης

Μια δημόσια επιχείρηση προσδιορίζει η ίδια την τιμή πώλησης του προϊόντος της. Συνεπώς, είναι σε θέση, δεδομένων των εκτιμήσεων της όσον αφορά την καμπύλη

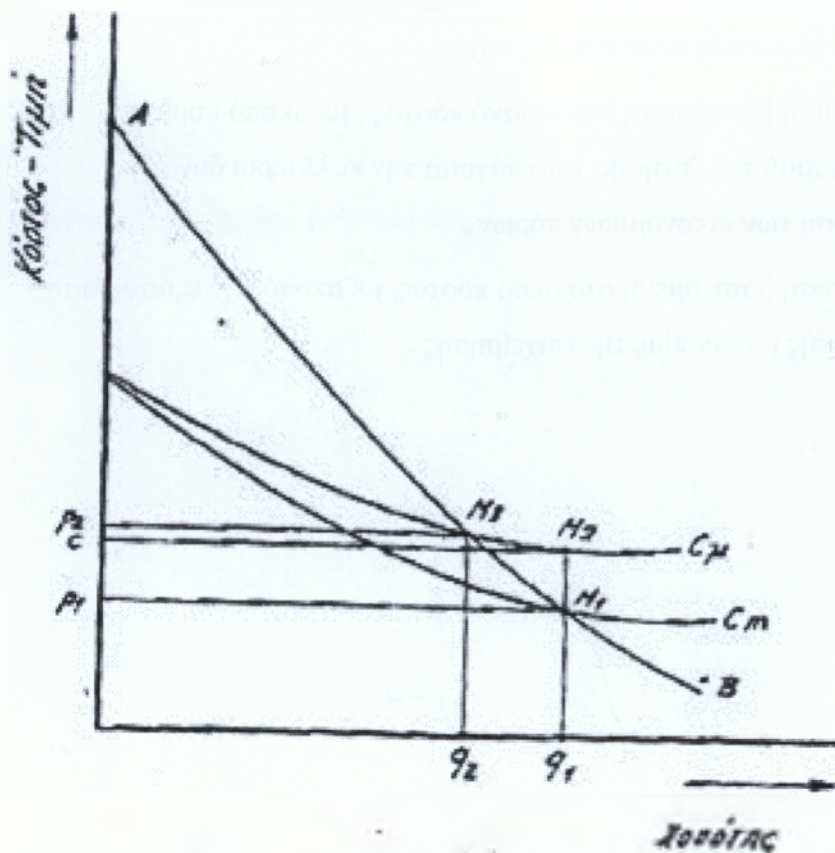
της ζήτησης του προϊόντος και των εκτιμήσεων της περί της διαμόρφωσης του κόστους της, να καθορίσει το « επιθυμητό » και « σκόπιμο » κέρδος.

Γενικώς, κατά τον καθορισμό των τιμολογίων της δημόσιας επιχείρησης ακολουθούνται δυο διαφορετικές τιμολογιακές αρχές.

1. τιμολόγηση βασιζόμενη στο οριακό κόστος, με σκοπό κυρίως προσανατολισμού της ζήτησης, συνεπάγεται την καλύτερη δυνατή χρησιμοποίηση των οικονομικών πόρων.
2. τιμολόγηση βασιζόμενη στο μέσο κόστος, με σκοπό την εξασφάλιση της οικονομικής ισορροπίας της επιχείρησης.

Διάγραμμα 1

Διάγραμμα 12

α) Τιμολόγηση με βάση το οριακό κόστος (το οποίο είναι συνάρτηση του όγκου της παραγωγής) σημαίνει προσδιορισμός της τιμής προσφοράς σε επίπεδο που αντιστοιχεί στο σημείο τομής της καμπύλης του οριακού κόστους με την καμπύλη της ζήτησης του προϊόντος .

Όπως φαίνεται στο παραπάνω διάγραμμα η επιχείρηση προσφέρει το προϊόν της σε τιμή ίση προς το οριακό κόστος (τιμή P_1), παράγει ποσότητα ίση προς Q_1 .

Εάν η καμπύλη του οριακού κόστους C_m είναι (στο σημείο τομής της μετά την καμπύλη της ζήτησης AB) αύξουσα συνάρτηση του όγκου της παραγωγής, η επιχείρηση (τιμολογεί το οριακό κόστος) πραγματοποιεί κέρδος ίσο προς το

εμβαδόν $P1 M1 M2 C1$, όπου $P1$ τιμή πώλησης, $C1$ μέσο κόστος, $Q1$ η πωληθείσα ποσότητα. Όταν η καμπύλη του οριακού κόστους είναι (στο σημείο τομής $M1$) φθίνουσα βλέπε σχήμα 2 η επιχείρηση υφίσταται ζημιά ίση προς το εμβαδόν $P1 M1 M2 C$. Η δημόσια επιχείρηση προσφέρουσα το προϊόν της σε τιμή ίση προς το οριακό κόστος μεγιστοποιεί και στις δυο παραπάνω περιπτώσεις το “κοινωνικό πλεόνασμα” ίσο με το άθροισμα του πλεονάσματος του παραγωγού (εμβαδόν $P1 M1 M2 C1$, κέρδος ή ζημιά) και του πλεονάσματος του καταναλωτή (εμβαδόν $A M1 P1$) συμβάλλει στην ‘άριστη’ κατανομή των διαθέσιμων πόρων της εθνικής οικονομίας. Δεδομένου της κλίσης και της θέσης της καμπύλης ζήτησης (τα οποία προσδιορίζονται από τις προτιμήσεις και τα εισοδήματα των καταναλωτών του προϊόντος και του όγκου της παραγωγής και τις τεχνικές μεθόδους των καταναλωτών και από τις τιμές των υποκατάστατων) και των κλίσεων και θέσεων των καμπύλων μέσω και οριακού κόστους (οι οποίες προσδιορίζονται από την εφαρμοσμένη τεχνολογία σε επιχειρήσεις) είναι δυνατόν το σημείο τομής της καμπύλης του οριακού κόστους μετά της καμπύλης της ζήτησης, να κινείται άνω ή κάτω από το σημείο τομής της καμπύλης ζήτησης και της καμπύλης μέσου κόστους, οπότε η επιχείρηση προσφέρει την τιμή ίση προς το οριακό κόστος, πραγματοποιεί κέρδος ή υφίσταται ζημιά. Το αποτέλεσμα αυτό (κέρδος ή ζημιά) οφείλεται στην θέση της επιχείρησης η οποία της επιτρέπει να προσδιορίζει την τιμή προσφοράς του προϊόντος της υποκείμενη στον περιορισμό να μεγιστοποιεί το << κοινωνικό πλεόνασμα >> και όχι το κέρδος (αν επιδίωκε μεγιστοποίηση του κέρδους θα προσδιόριζε την τιμή σε επίπεδο αντίστοιχο στο σημείο τομής της καμπύλης του οριακού κόστους και της καμπύλης του οριακού εσόδου). Η δημόσια επιχείρηση αποβλέπει στην άριστη κατανομή των πόρων της εθνικής οικονομίας, δύναται να πραγματοποιεί μονοπωλιακά κέρδη, ανεξαρτήτως της γινομένης χρησιμοποίησής τους. Εάν όμως τελεί υπό συνθήκες αυξουσών αποδόσεων κλιμάκων ή τιμολόγησης στο οριακό κόστος οδηγεί σε ελλειμματική διαχείριση. Σημειώνεται εδώ ότι η χρησιμοποιηθείσες ανωτέρω κλίμακες κόστους είναι στατικές και ότι ένεκα της διαχρονικής εξέλιξης (αύξησης) των τιμών των παραγωγικών συντελεστών δεν εμφανίζεται λογιστικά ζημιά από το γεγονός ότι, σε πραγματικούς όρους παρατηρούνται αυξήσεις στις αποδόσεις κλίμακος, καθώς στις τρέχουσες τιμές το οριακό κόστος είναι υψηλότερο του μέσου κόστους.

β) Τιμολόγηση με βάση το μέσο κόστος (το οποίο είναι συνάρτηση του όγκου της παραγωγής) σημαίνει προσδιορισμός της τιμής προσφοράς στο επίπεδο που αντιστοιχεί στο σημείο M2 τομής της καμπύλης του μέσου κόστους C_m και της καμπύλης της ζήτησης AB (καμπύλη μέσου εσόδου). Επομένως η επιχείρηση θα παράγει και θα προσφέρει ποσότητα ίση προς Q_2 , η οποία συνεπάγεται το μέσο κόστος ίσο προς το μέσο έσοδο P_2 και σε όλες τις περιπτώσεις εξασφαλίζει την ισορροπία (Βλέπε σχήμα 1 ,2).

Παρατηρείται ότι , όταν η επιχείρηση τιμολογεί στο οριακό κόστος , η παραγόμενη και προσφερόμενη ποσότητα είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη από την ποσότητα η οποία προαναφέρεται όταν η τιμολόγηση γίνεται στο μέσο κόστος , αναλόγως εάν η καμπύλη του οριακού κόστους είναι αύξουσα ή φθίνουσα (περί του σημείου τομής της με την καμπύλη της ζήτησης).

Η δημόσια επιχείρηση αναλόγως προς αυτήν την ακολουθούμενη τιμολογιακή πολιτική της ,δύναται να πραγματοποιεί η όχι κέρδος .Πραγματοποιεί κέρδος ένα τιμολογεί στο οριακό κόστος και αυτό είναι αύξουσα συνάρτηση του όγκου παραγωγής. Πλην όμως τίθεται το ερώτημα : ποια είναι τα στοιχεία που συνθέτουν το 'κόστος' της επιχείρησης (μακροχρόνια οριακό ή μέσο)το οποίο αποτελεί την βάση για την παραπάνω τιμολόγηση ? εκτός από την παραπάνω αιτία εμφάνισης κέρδους υπό μορφή διαφοράς του οριακού και του μέσου κόστους η δημόσια επιχείρηση δύναται ,και όταν εφαρμόζει τιμολόγηση στο μέσο κόστος ,να έχει 'κέρδος' ,εάν στο μέσο κόστος το οποίο θα αποτελέσει την βάση προσδιορισμού της τιμής πώλησης ,συμπεριλαμβάνει και ορισμένο << επιθυμητό ποσό κέρδους >>.

1.2.3 Το κόστος του προϊόντος της δημόσιας επιχείρησης

Η δημόσια επιχείρηση εκπληρώνει την βασική αποστολή της όταν ικανοποιεί τη ζήτηση του προϊόντος της , παρουσιαζόμενη στην τιμή προϊόντος αντανακλώντας (ανάλογα με την ασκούμενη τιμολογιακή πολιτική της) το οριακό ή το μέσο κόστος πρέπει να είναι το χαμηλότερο δυνατό. Ενδιαφέρει συνεπώς πρωτίστως να

αναλύσουμε τα στοιχεία τα οποία συνθέτουν το κόστος της δημόσιας επιχείρησης και αποτελούν την βάση της τιμής προσφοράς του προϊόντος της .

Το κόστος της επιχείρησης αποτελούν :

1 Οι χρηματικές εκροές που αφορούν τις πληρωμές για μισθούς , ημερομίσθια και λοιπές αμοιβές , για πρώτες ύλες , καύσιμα, κινητήριο δύναμη, υλικά συντήρησης και μικροεπισκευών, μεταφορά και επικοινωνία ,φόρους , ενοίκια ,προμήθεια και ασφάλιστρα και για λοιπές γενικές δαπάνες.

2 Οι αποσβέσεις και οι τόκοι.

A)Ως προς την πρώτη ομάδα δαπανών δεν αμφισβητείται ότι οι δαπάνες αυτές αποτελούν κόστος το οποίο πρέπει να καλύπτεται από τα έσοδα της επιχείρησης.

Οι τιμές αγοράς των αντίστοιχων αγαθών και υπηρεσιών (εκτός των μισθών προσδιορίζονται ανάλογα των δυνάμεων που τις χαρακτηρίζουν και των ασκούμενων κρατικών παρεμβάσεων. Εντούτοις, σημειώνεται ότι η ορθολογική διαχείριση της μεγάλης δημόσιας επιχείρησης απαιτεί (από την τεχνολογία η οποία συνεπάγεται μεγάλη δαπάνη χρόνου και κεφαλαίου)προγραμματισμό , κυρίως ως μέσο επηρεασμού της αγοράς των κυριότερων από τους παραπάνω παραγωγικούς συντελεστές. Πάντως η καταβαλλόμενες τιμές από την επιχείρηση για την απόκτηση και την χρησιμοποίηση των παραπάνω παραγωγικών συντελεστών εκφράζουν την θυσία την οποία η επιχείρηση υφίσταται και συνεπώς αποτελούν κατά ανάγκη την βάση των υπολογισμών και των επιλογών στις οποίες προβαίνει για την εξασφάλιση του χαμηλότερου συνολικού κόστους παραγωγής και διάθεσης του προϊόντος .Σοβαρό πρόβλημα τίθεται , από άποψη κατανομής των εθνικών πόρων, εάν οι τιμές στις οποίες η δημόσια επιχείρηση αγοράζει τους προαναφερθέντες παραγωγικούς συντελεστές και με βάση των οποίων προβαίνει σε επιλογές που διαφέρουν σημαντικά από το κόστος το οποίο αντιπροσωπεύει την πραγματική θυσία την οποία υφίσταται το κοινωνικό σύνολο για την παραγωγή και διάθεση τους.(π.χ. η τιμή του καυσίμου δεν περιλαμβάνει το κόστος μόλυνσης της ατμόσφαιρας).

Ως προς το εν λόγω πρόβλημα το μόνο που μπορεί να λεχθεί είναι ότι το κράτος οφείλει ,μέσω της ασκούμενης οικονομικής και κυρίως

φορολογικής πολιτικής , να φροντίσει ώστε οι αγορές τιμές των αγαθών και υπηρεσιών να αντανakλούν και το κοινωνικό κόστος .

B) σοβαρό πρόβλημα θέτει ο υπολογισμός των αποσβέσεων και των τόκων , οι οποίοι αποτελούν το κόστος της χρήσης .Επιπλέον, το προαναφερθέν πρόβλημα της αντιπροσωπευτικότητας των τιμών έχει πολύ μεγάλη βαρύτητα ένεκα της σημασίας του κεφαλαίου ως συντελεστή της παραγωγής της μεγάλης δημόσιας επιχείρησης και της μορφής και λειτουργίας της αγοράς κεφαλαίων .

Οι τόκοι : ως τόκοι αναφέρονται, οι τόκοι από δάνεια που έχει λάβει η επιχείρησης.

Οι αποσβέσεις : Η απόσβεση αποτελεί κόστος ανεξάρτητο από τα στοιχεία κόστους της πρώτης ομάδας τα οποία εκφράζονται με πραγματικές χρηματικές εκροές. Η ετήσια απόσβεση αποτελεί εσωτερική εγγραφή στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης , δαπάνη μη αντικριζόμενη σε αντίστοιχη χρηματική εκροή , βασιζόμενη στην εκτίμηση της ετήσιας φθοράς και της οικονομικής απαξίωσης των παγίων εγκαταστάσεων Η εκτίμηση αφορά κυρίως τη συνολική διάρκεια ζωής των εγκαταστάσεων , η οποία δεν εξαρτάται μόνο από την φυσική και λειτουργική φθορά (αποτελεί φαινόμενο πραγματικό και βέβαιο) αλλά και από την αναμενόμενη οικονομική απαξίωση ,αποτελεί φαινόμενο που χαρακτηρίζεται από μεγάλη αβεβαιότητα ως προς την χρονική στιγμή και την έκταση της εμφάνισης του , την οποία στιγμή θα καταστεί αναγκαία η αντικατάσταση του .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Ιδιωτικοποίηση και αύξηση μετοχικού κεφαλαίου

2.1 Τα προβλήματα του δημόσιου επιχειρηματικού τομέα και οι προτεινόμενες λύσεις : η ιδιωτικοποίηση και η εξυγίανση

Κατά τα τελευταία χρόνια, στον ευρωπαϊκό χώρο , πρόσφατα δε και στην Ελλάδα , τονίσθηκαν ιδιαίτερα τα προβλήματα του δημόσιου τομέα ιδιαίτερα οι αρνητικές οικονομικές επιδόσεις ,η μη ικανοποιητική ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών και τα συσσωρευμένα ελλείμματα. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών ακολουθούνται διάφορες λύσεις, ριζικές ή μεταρρυθμιστικές, που συνίστανται είτε στην απεθνικοποίηση των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, είτε στην εξυγίανση τους .

Κοινή διαπίστωση είναι πλέον ότι οι αρνητικές οικονομικές επιδόσεις και συσσώρευση των ελλειμμάτων του δημόσιου επιχειρηματικού τομέα είναι συνέπεια πολλών παραγόντων όπως:

- η χαμηλή αποδοτικότητα των επενδυμένων κεφαλαίων,
- η αύξηση των αμοιβών ταχύτερα από την αύξηση της παραγωγικότητας ,
- οι αυξήσεις των τιμών πάνω ή κάτω από τον τιμάριθμο, εν συνεχεία κρατικών παρεμβάσεων,
- η μη ορθολογική πάντοτε πολιτική επενδύσεων, στο μέτρο που ο στρατηγικός σχεδιασμός των δημοσίων επιχειρήσεων επηρεάζεται από το κράτος, επί τη βάση εξωοικονομικών κριτηρίων ,
- η χαμηλή ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών , σαν αποτέλεσμα της γραφειοκρατικοποίησης των δημοσίων επιχειρήσεων , που λειτουργούν υπό συνθήκες μονοπωλίου,
- η διάσωση των προβληματικών επιχειρήσεων δεν έφερε πάντοτε τα αναμενόμενα αποτελέσματα , λόγω της γηράσκουσας παραγωγικής δομής τους ,

- η αντίδραση των συνδικαλιστικών οργανώσεων έναντι οποιασδήποτε αναδιάρθρωσης εκσυγχρονισμού ή εξυγίανσης που εκλαμβάνεται ως απειλή κατά «κεκτημένων δικαιωμάτων».

Στην Ελλάδα, από την μεταπολίτευση και μετά, ο δημόσιος τομέας έχει γνωρίσει συνεχή επέκταση, η αντιμετώπιση των προβλημάτων των δημοσίων επιχειρήσεων αναζητήθηκε προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της λειτουργίας τους. Τελευταία, μάλιστα, έχουν αναληφθεί προσπάθειες για την οικονομική εξυγίανση (βασικά την μείωση των ελλειμμάτων) των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών.

Ως κύρια αιτία των προβλημάτων που έχουν συσσωρευτεί κατά την τελευταία δεκαετία θεωρούνται κυρίως τα εξής :

- η άσκηση από το κράτος, μέσω των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, κοινωνικής, αντιπληθωριστικής και γενικότερης αναπτυξιακής πολιτικής –μειωμένα τιμολόγια, επενδύσεις και άλλες κοινωνικού χαρακτήρα – χωρίς την αντίστοιχη κάλυψη του αντίστοιχου κόστους από το κρατικό προϋπολογισμό (ο οποίος όμως έρχεται εν συνεχεία να καλύψει τα καταυτόν τον τρόπο δημιουργούμενα ελλείμματα),
- οι αδυναμίες κατάρτισης ορθολογικών αναπτυξιακών προγραμμάτων βάσει της προβλεπόμενης εξέλιξης της ζήτησης του προϊόντος των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών (ΔΕΚΟ) και καθορισμού κριτηρίων αποδοτικότητας, με αποτέλεσμα τον ανορθόδοξο σχεδιασμό των επενδύσεων,
- η αναποτελεσματική οργάνωση του διοικητικού συστήματος και των λειτουργιών των δημοσίων επιχειρήσεων που συνεπάγεται χαμηλή παραγωγικότητα της εργασίας, ανεπαρκή αξιοποίηση του παραγωγικού δυναμικού και χαμηλή ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών.

Για την αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης, έχει αναληφθεί ένα συνολικό πρόγραμμα εξυγίανσης για τις δημοσιές επιχειρήσεις (ΔΕΗ, ολυμπιακή αεροπορία, ΟΤΕ, ΟΣΕ κλπ) που αναφέρεται :

Α) στην οργάνωση, την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης και την βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών,

Β) στην τιμολογιακή πολιτική , π.χ. με αναφορά στη δομή του κόστους και σε παράγοντες εμπορικής πολιτικής,

Γ) στον επενδυτικό προγραμματισμό, με λήψη υπ' όψη κριτηρίων αποδοτικότητας και των χρηματοοικονομικών περιορισμών του προγράμματος σταθεροποίησης της οικονομίας ,

Δ)στην χρηματοοικονομική εξυγίανση, με την εξασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης από το δημόσιο για την κάλυψη μέρους του κόστους που συνδέεται με την άσκηση κοινωνικής και αναπτυξιακής πολιτικής. Βραχυπρόθεσμα, η εφαρμογή του σταθεροποιητικού προγράμματος συνεπάγεται την πρόβλεψη ποσοστού μείωσης των διαχειριστικών ελλειμμάτων και ριζική μείωση των δανειακών αναγκών.

Ωστόσο, η προβληματικότητα των δημοσίων επιχειρήσεων δεν είναι μόνον συνάρτηση της οικονομικής τους επιβάρυνσης από το κράτος ή ζήτημα τρόπου εσωτερικής οργάνωσης , είναι και ζήτημα εγγενές του θεσμού στο μέτρο που αυτός επηρεάζεται από τις άμεσες και έμμεσες παρεμβάσεις των κρατικών οργανισμών. Άρα , η αποτελεσματική λειτουργία του δημόσιου επιχειρηματικού τομέα προϋποθέτει την εξεύρεση ενός θεσμικού πλαισίου που θα επιτρέπει την εξισορρόπηση ανάμεσα στην επιχειρηματική αυτονομία και τις απαιτήσεις του δημοσίου συμφέροντος .

2.2 Ιδιωτικοποίηση και κράτος

Το κράτος τα τελευταία χρόνια διαπιστώνει ότι ορισμένες από τις επιχειρήσεις του παρουσιάζουν πρόβλημα στον τρόπο λειτουργίας τους έχοντας ελλείμματα. Μη μπορώντας να καλυφτούν τα ελλείμματα αυτά από τον κρατικό προϋπολογισμό τότε το κράτος περνά στην ιδιωτικοποίηση ή απεθνικοποίηση των επιχειρήσεων αυτών (βλέπε περισσότερα για τις αποκρατικοποιήσεις των τελευταίων ετών σελ 55).

Το επιχείρημα υπέρ της ιδιωτικοποίησης είναι ότι η ιδιωτική επιχείρηση αναμένεται να επιτύχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα συγκριτικά με την δημόσια επιχείρηση λόγω της πειθαρχίας που εισάγει στον ιδιωτικό τομέα η επιδίωξη της μεγιστοποίησης του κέρδους. Η ιδιωτικοποίηση των δημοσίων επιχειρήσεων τις αποδεσμεύει από την

υποχρέωση να εφαρμόζουν διανεμητικές και σταθεροποιητικές πολιτικές που επιδιώκουν την επίτευξη αποτελεσματικότητας στο μακροοικονομικό επίπεδο.

Το κράτος κατά την ιδιωτικοποίηση των επιχειρήσεων αυτών επιδιώκει να εξασφαλισθεί από την πώληση τους τουλάχιστον η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών καθαρών χρηματικών εισροών της. Υπάρχει όμως κίνδυνος η τιμή πώλησης των μετοχών της δημόσιας επιχείρησης να καθορισθεί σε χαμηλό επίπεδο προκειμένου να μην υπνομευθεί η πολιτική υποστήριξης της ιδιωτικοποίησης από τυχόν αδιάθετες προς πώληση μετοχές. Η ιδιωτικοποίηση όμως δεν φαίνεται να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι μπορεί να λύσει όλα τα προβλήματα των δημοσίων επιχειρήσεων. Οπωσδήποτε όμως είναι μια εφικτή λύση. Η ιδιωτικοποίηση μπορεί να δικαιολογηθεί με καθαρά οικονομικά κριτήρια σε περίπτωση που ο κλάδος στον οποίον λειτουργεί η δημόσια επιχείρηση κυριαρχείται από πολυεθνικές ιδιωτικές επιχειρήσεις. τέλος, η μερική ιδιωτικοποίηση μιας δημοσίας επιχείρησης μπορεί να λειτουργήσει σαν αντίβαρο στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες η επιδίωξη των μακροοικονομικών στόχων συνεπάγεται υψηλό κόστος σε όρους μικροοικονομικής αποτελεσματικότητας.

2.3 Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών

Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης γίνεται συνήθως με την καταβολή μετρητών από τους ήδη μετόχους της επιχείρησης ή από τρίτους επενδυτές.

Η επιχείρηση μετά την απόφαση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου (Μ.Κ.) πρέπει να προσδιορίσει τα εξής:

Α) Προσδιορισμός του ύψους των κεφαλαίων που θα αντληθούν από την έκδοση νέων μετοχών.

Το ύψος των κεφαλαίων που θα αντληθούν από την έκδοση νέων μετοχών, εξαρτάται:

- Από τις ανάγκες της επιχείρησης για χρηματοδότηση των επενδυτικών προγραμμάτων της και την επέκταση των δραστηριοτήτων της.
- Από τη χρηματιστηριακή συγκυρία, δηλαδή από τις συνθήκες που επικρατούν στη χρηματιστηριακή αγορά.

Σε κανονικές συνθήκες, τα κεφάλαια που θα αντληθούν, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 25% με 30% της χρηματοπιστηριακής αξίας της επιχείρησης. Διότι, σε αντίθετη περίπτωση, η άντληση των κεφαλαίων αυτών θα ήταν δύσκολη, καθώς η συμμετοχή των παλαιών μετόχων για την κάλυψη των κεφαλαίων αυτών θα απαιτούσε σημαντικά ρευστά διαθέσιμα.

Επιπλέον, οι παλαιοί μέτοχοι που θα συμμετάσχουν στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, πιθανόν να πουλήσουν ένα μεγάλο αριθμό μετοχών, γεγονός που θα προκαλούσε σημαντικές πιέσεις στην τιμή της μετοχής.

Β) Προσδιορισμός του αριθμού των μετοχών που θα εκδοθούν

Ο αριθμός των νέων μετοχών που θα εκδοθούν προσδιορίζεται ως εξής :

$$\text{Αριθμός νέων μετοχών προς έκδοση} = \frac{\text{Απαιτούμενα κεφάλαια}}{\text{Τιμή έκδοσης μετοχής}}$$

Για παράδειγμα :

Εάν τα απαιτούμενα κεφάλαια ανέρχονται σε 500.000 ευρώ και η τιμή έκδοσης της μετοχής έχει προσδιοριστεί στα 5 ευρώ, τότε :

$$\text{Αριθμός νέων μετοχών προς έκδοση} = \frac{500.000}{5} = 100.000 \text{ μετοχές}$$

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Τίτλοι του ελληνικού δημοσίου, συμπράξεις, και δανεισμός μέσω τραπεζών

3.1 Τίτλοι του ελληνικού δημοσίου

Οι τίτλοι του ελληνικού δημοσίου είναι αξιόγραφα που εκδίδονται από το δημόσιο με σκοπό την άντληση κεφαλαίων από την αποταμίευση του κοινού, για την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων αναγκών του. Οι τίτλοι αυτοί παρέχουν ευρύτερο πεδίο επιλογών, τόσο στους μικροεπενδυτές όσο και στους μεγάλους θεσμικούς επενδυτές. Με την έκδοση των τίτλων αυτών οι επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου έχουν εύκολα ρευστό τα ταμεία τους για την κάλυψη των αναγκών και των επενδυτικών σκοπών τους.

3.2 Έντοκα γραμμάτια του ελληνικού δημοσίου

Τα έντοκα γραμμάτια του ελληνικού δημοσίου (Ε.Γ.Ε.Λ) , είναι τίτλοι μικρής διάρκειας, τριών, έξι και δώδεκα μηνών, οι οποίοι πωλούνται στους επενδυτές σε τιμή χαμηλότερη από την τελική ονομαστική αξία κατά την ημερομηνία λήξης τους. Οι τίτλοι αυτοί απευθύνονται κυρίως σε μικροεπενδυτές και παρέχουν υψηλές πραγματικές αποδόσεις, αφού το επιτόκιο τους βρίσκεται πολύ πάνω από τον πληθωρισμό.

3.3 ομολογίες και ομολογιακά δάνεια

ομολογίες και ομολογιακά δάνεια

οι ομολογίες είναι τίτλοι (αξιόγραφα) , οι οποίοι συνδέονται με ένα ομολογιακό δάνειο, το οποίο εκδίδεται από το κράτος, του δημόσιους οργανισμούς (ΔΕΚΟ π.χ. ΔΕΗ ,ΟΤΕ), καθώς και μεγάλες ιδιωτικές επιχειρήσεις (ανώνυμες εταιρίες).

Η έκδοση του δανείου γίνεται με δημόσια εγγραφή , δηλαδή μετά από δημόσια διακήρυξη και πρόσκληση των ενδιαφερομένων να εγγραφούν σε αυτό με τους γνωστοποιημένους όρους.

Η διάρκεια των ομολογιακών δανείων είναι μεγάλη, συνήθως 10 μέχρι 20 έτη.

Η εξόφληση του δανείου αυτού γίνεται συνήθως με βαθμιαία απόσβεση :

- είτε με κλήρωση των ομολογιών που προβλέπονται για απόσβεση κάθε χρόνο.
- Είτε με την εξαγορά των ομολογιών στο χρηματιστήριο αξιών, όταν η χρηματιστηριακή τιμή τους είναι χαμηλότερη από την τιμή έκδοσης, οπότε ο εκδότης του δανείου έχει συμφέρον να αγοράσει τις ομολογίες που προορίζονται για απόσβεση, αντί να τις εξοφλήσει με κλήρωση.

Το επιτόκιο που αναγράφεται πάνω στους τίτλους, παραμένει σταθερό καθόλη τη διάρκεια του δανείου (εκτός και αν ο εκδότης , με τη διακήρυξη των όρων , έχει κρατήσει το δικαίωμα να μπορεί να εξοφλήσει το δάνειο πριν από τη λήξη του και να εκδώσει νέο με χαμηλότερο επιτόκιο, οπότε πρόκειται για μετατροπή δανείου).

3.3.1 ειδή ομολογιακών δανείων

Τα κυριότερα είδη ομολογιακών δανείων είναι τα εξής :

- τα (συνήθη) ομολογιακά δάνεια χωρίς εξασφαλίσεις
- τα ομολογιακά δάνεια με εμπράγματα ασφάλεια (με υποθήκη επί ακίνητων ή με ενέχυρο κινητών πραγμάτων)
- τα ομολογιακά λαχειοφόρα δάνεια
- τα ομολογιακά δάνεια μετατρέψιμα σε μετοχές
- τα ομολογιακά δάνεια με συμμετοχή στα κέρδη
- τα ομολογιακά δάνεια χωρίς τοκομερίδια (zero coupon)

3.3.2 είδη ομολογιών

Διακρίνουμε τα παρακάτω είδη ομολογιών :

A) Ανάλογα με τον τρόπο έκδοσής τους :

- ομολογίες «ανώνυμες στον κομιστή », δηλαδή με δικαιούχο τον κομιστή, όπου η μεταβίβαση τους γίνεται με απλή παράδοση.

- Ομολογίες «ονομαστικές », όπου πάνω στο σώμα των ομολογιών αναγράφεται το όνομα του δικαιούχου.
- Ομολογίες «σε διαταγή », ονομαστικές, οι οποίες παρέχουν το δικαίωμα της μεταβίβασης με οπισθογράφιση.
- Ομολογίες «μικτές », ονομαστικές, με τοκομερίδια ανώνυμα (στον κομιστή).

B) Ανάλογα με την τιμή έκδοσής τους :

- «έκδοση στο άρτιο », όταν η τιμή έκδοσης τους είναι η ίδια με την ονομαστική τους αξία.
- «έκδοση υπό το άρτιο », όταν η τιμή έκδοσης τους είναι χαμηλότερη της ονομαστικής αξίας.

Γ) Ανάλογα με τον τρόπο εξόφλησής τους :

- «εξοφλητέες στο άρτιο », όταν η τιμή εξόφλησης της ομολογίας είναι ίση με το άρτιο, ανεξάρτητα από το χρόνο εξόφλησης της ομολογίας .
- «εξοφλητέες υπέρ το άρτιο », όταν η τιμή εξόφλησης είναι υψηλότερη του αρτίου.
- «Μετατρέψιμες σε μετοχές », όταν δίνουν το δικαίωμα στον κάτοχο τους, με την πάροδο ορισμένου χρόνου, να τις μετατρέψει σε μετοχές (δηλαδή συμμετοχή στα κέρδη) της εκδότριας επιχείρησης των ομολογιών.
- «λαχειοφόρες », όταν δίνουν το δικαίωμα στους κατόχους των ομολογιών που κληρώνονται, να έχουν κάποιο κέρδος (λαχείο).
- «με συμμετοχή στα κέρδη », οι ομολογίες με δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη προβλέπουν ότι ο τόκος θα καταβληθεί μόνον όταν τα κέρδη της επιχείρησης επαρκούν για την κάλυψη των χρηματοοικονομικών τις υποχρεώσεων. Το κεφάλαιο, όμως, πρέπει να καταβληθεί όταν καταστεί ληξιπρόθεσμο.

Δ) Ανάλογα με τις παρεχόμενες εγγυήσεις :

- Ομολογίες που καλύπτονται με ασφάλειες (προνομιούχες). Οι ομολογίες μπορεί να καλύπτονται με ενέχυρο κινητά περιουσιακά στοιχεία ή με υποθήκη στα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εκδότριας ανώνυμης εταιρίας.
- Ομολογίες χωρίς εξασφαλίσεις (συνήθεις ομολογίες).

Οι ομολογίες αυτές δεν προστατεύουν το δανειστή της επιχείρησης με την εγγραφή εμπράγματος βάρους σε συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία.

Συνεπώς, οι κάτοχοι τέτοιων ομολογιών ανήκουν στην κατηγορία των γενικών πιστωτών (δανειστών) της επιχείρησης και οι απαιτήσεις τους καλύπτονται από περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν υποθηκευτεί για άλλο σκοπό.

Από την πλευρά της εκδότριας επιχείρησης, το πλεονέκτημα των ομολογιών χωρίς εξασφαλίσεις είναι ότι τα περιουσιακά στοιχεία παραμένουν ελεύθερα από βάρη, ώστε να χρησιμοποιηθούν σε επόμενες δανειοδοτήσεις.

3.3.3 τοκομερίδια

Στις ομολογίες είναι προσαρτημένα τα τοκομερίδια ή όπως είναι πιο γνωστά τα κουπόνια (coupons), τα οποία δίνουν το δικαίωμα στον κάτοχο της ομολογίας, στις σημειωμένες επί αυτών ημερομηνίες (συνήθως μια φορά το χρόνο), να εισπράττει τον τόκο της ομολογίας που υπολογίζεται με βάση το αναγραφόμενο σ' αυτήν επιτόκιο.

Τα τοκομερίδια είναι, σύμφωνα με το νόμο, αξιόγραφα και αποτελούν ανώνυμους τίτλους, στους οποίους το δικαίωμα εισπραξής τόκου έχει ο κομιστής των τοκομεριδίων.

Όταν κοπεί το τοκομερίδιο από το σώμα της ομολογίας, γίνεται ανεξάρτητο. Η ομολογία και το τοκομερίδιο αντιπροσωπεύουν διαφορετικά δικαιώματα.

Η ομολογία αντιπροσωπεύει το δικαίωμα στο αρχικό κεφάλαιο, ενώ το τοκομερίδιο αντιπροσωπεύει το δικαίωμα στον σταθερό συνήθως ετήσιο, τόκο.

3.3.4 ομοιότητες και διαφορές μεταξύ ομολογιών, ομολόγων και μετοχών

A) Ομοιότητες ομολογιών και ομολόγων

- Είναι αξιόγραφα, συνήθως είναι τίτλοι « ανώνυμοι » « στον κομιστή », σταθερής απόδοσης, η οποία υπολογίζεται με προκαθορισμένο επιτόκιο.

- Στο κύριο σώμα τους έχουν προσαρτημένα τα «τοκομερίδια », τα οποία δίνουν το δικαίωμα στον κομιστή να εισπράττει τους τόκους που αντιστοιχούν.
- Αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο χρηματιστήριο αξιών.

B) Διαφορές ομολογιών και ομολόγων

Οι ομολογίες και τα ομόλογα παρουσιάζουν σημαντικές ομοιότητες και η μεταξύ τους διάκριση είναι αρκετά δύσκολη. Οι σημαντικότερες διαφορές είναι οι εξής :

- Οι ομολογίες είναι προϊόν έκδοσης ομολογιακού δανείου, ενώ τα ομόλογα αποτελούν διαφορετική μορφή δανείου.
- Οι ομολογίες εξοφλούνται με απόσβεση ή με κλήρωση (και μερικές φορές με λαχείο ή βραβείο), ενώ τα ομόλογα εξοφλούνται σε ορισμένη μελλοντική ημερομηνία.
- Οι ομολογίες ακολουθούν τη διάρκεια του ομολογιακού δανείου που κυμαίνεται από 10 μέχρι και 20 έτη, ενώ η διάρκεια των ομολόγων είναι συνήθως μέχρι 5, το πολύ 10 έτη.

Γ) Διαφορές ομολογιών και μετοχών

- Η ομολογία διαφέρει από τη μετοχή κυρίως στο ότι η μεν πρώτη, έχει σταθερή απόδοση βάσει του αναγραφόμενου επιτοκίου, ενώ η απόδοση της μετοχής είναι μεταβλητή και εξαρτάται από το μέρισμα (συμμετοχή στα διανεμόμενα κέρδη).
- Ο κάτοχος της ομολογίας (ομολογιούχος) είναι δανειστής του κράτους, του δημοσίου ή της ανώνυμης εταιρίας (Α.Ε.) που εκδίδει το ομολογιακό δάνειο, ενώ ο μέτοχος είναι συνέταιρος της επιχείρησης.
- Οι τιμές των ομολογιών παρουσιάζουν μικρές διακυμάνσεις και η ονομαστική τους αξία δε διαφέρει και πολύ από τη χρηματιστηριακή.

Αντίθετα , οι τιμές των μετοχών παρουσιάζουν σημαντικότερες διακυμάνσεις καθώς οι τιμές τους εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες, όπως από τα πραγματοποιούμενα κέρδη της επιχείρησης, τα επενδυτικά προγράμματα της, τις προοπτικές της για το μέλλον, καθώς και από διάφορους παράγοντες της χρηματιστηριακής αγοράς (τους οποίους δεν μπορεί να επηρεάσει η επιχείρηση)

3.4 Προείσπραξη εσόδων με έκδοση τίτλων

Κατά το οικονομικό έτος 2000, το υπουργείο οικονομικών προώθησε, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2801/2000 και του ν.2843/2000, την έκδοση και τη διάθεση στο επενδυτικό κοινό μιας νέας κατηγορίας αξιόγραφων, άυλης μορφής τους τίτλους προεσόδων.

Πρόκειται για νέα χρηματοοικονομικά προϊόντα η αγορά των οποίων αναπτύσσεται δυναμικά τα τελευταία χρόνια στις περισσότερες χώρες του κόσμου.

Με την κυκλοφορία των τίτλων προεσόδων πέραν της διεύρυνσης και της εμβάθυνσης της ελληνικής κεφαλαιαγοράς και χρηματαγοράς επιτυγχάνεται άντληση κεφαλαίων με χαμηλό κόστος, δεδομένου ότι οι αποδόσεις των τίτλων αυτών είναι εξασφαλισμένες. Το ελληνικό δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ) και οι δημόσιες επιχειρήσεις είναι δυνατόν με τα έσοδα των τίτλων αυτών να μειώσουν τυχόν συσσωρευμένο χρέος, να αυξήσουν τη χρηματοδότηση των επενδυτικών και αναπτυξιακών προοπτικών τους ή και να ταχτοποιήσουν παλαιές υποχρεώσεις τους που εκκρεμούν.

Οι τίτλοι των προεσόδων είναι κινητές αξίες που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στην ηλεκτρονική δευτερογενή αγορά τίτλων (ΗΔΑΤ) και μετά από πρόταση του υπουργού οικονομικών είναι δυνατόν να εισάγονται και στα χρηματιστήρια αξιών εσωτερικού και εξωτερικού.

Μπορούν να γίνονται δεκτά για σύσταση εγγυοδοσιών, καθώς και για συμμετοχή σε διαγωνισμούς έργων, ή προμηθειών του δημοσίου.

Μέχρι σήμερα έχουν προχωρήσει οι σχετικές διαδικασίες για την προείσπραξη εσόδων του ελληνικού δημοσίου από τα κρατικά λαχεία και το ταμείο παρακαταθηκών και δανείων, ενώ εξετάζεται η τιτλοποίηση εσόδων του ΙΚΑ και άλλων φορέων.

3.5 ΔΕΚΑ ΑΕ

Η δημόσια επιχείρηση κινητών αξιών (ΔΕΚΑ ΑΕ) συστήθηκε με το ν.2526/97 με σκοπό κυρίως τη διάθεση των μετοχών των δημοσίων επιχειρήσεων που αποφασίζει να αποκρατικοποιήσει η κυβέρνηση αλλά και γενικότερα την αγορά, πώληση και διαχείριση μετοχών, ομολογιών και λοιπών κινητών αξιών.

Στα πλαίσια του παραπάνω σκοπού της, η ΔΕΚΑ από της συστάσεως της προβαίνει σε αγορά και πώληση μετοχών δημοσίων επιχειρήσεων ήδη εισηγμένων στο

χρηματιστήριο, καθώς και σε άλλες συναφείς πράξεις διαχείρισης του χαρτοφυλακίου της, με σκοπό πρωτίστως να διασφαλιστεί η απαιτούμενη εμπορευσιμότητα και η ρευστότητα των μετοχών αυτών και να συνεχισθεί η επιτυχής πορεία των αποκρατικοποιήσεων.

Ειδικότερα η ΔΕΚΑ, μέσα στα πλαίσια των οικονομικών της δυνατοτήτων, έχει προβεί μέχρι σήμερα σε αγορές μετοχών δημοσίων επιχειρήσεων μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ) όταν οι τιμές τους διαμορφώνονται σε χαμηλά επίπεδα και σε πωλήσεις των μετοχών αυτών, όταν οι τιμές τους είχαν ανέλθει σε τιμές συμφέρουσες για το δημόσιο, φροντίζοντας σε κάθε περίπτωση να μη διαταραχθεί η ομαλή λειτουργία του χρηματιστηρίου αλλά και να μη θίγονται τα συμφέροντα των μετόχων.

Με τη λογική και πρακτική αυτή, η ΔΕΚΑ προέβει κατά το έτος 2000 σε αγορές μετοχών των παραπάνω επιχειρήσεων συνολικής αξίας 390 δις. Δρχ. εκτιμώντας ότι αυτό επέβαλε το συμφέρον του επενδυτικού κοινού που εμπιστεύθηκε τις δημόσιες επιχειρήσεις και η ανάγκη για επιτυχή συνέχιση της πολιτικής των αποκρατικοποιήσεων .

Ένα μεγάλο μέρος των μετοχών που αποκτήθηκαν με αυτές τις αγορές από τη ΔΕΚΑ ΑΕ, διατέθηκε τον Ιούνιο του 2000 με ειδική συναλλαγή διαχείρισης σε τιμή ανώτερη της τιμής κτίσης τους, όχι μόνο σε σχέση με τη μέση τιμή αλλά και των επιμέρους τιμών κτίσης αυτών. Το συνολικό ποσό που εισπράχθηκε από αυτή τη συναλλαγή ήταν 288,5 δις. Δρχ.

Όπως είναι φανερό από τα ανωτέρω η ΔΕΚΑ ΑΕ έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στις αποκρατικοποιήσεις και μετοχοποιήσεις των δημοσίων επιχειρήσεων, διαχειρίστηκε με επιτυχία το χαρτοφυλάκιο που της εμπιστεύτηκε το ελληνικό δημόσιο και συνέβαλε σημαντικά στην μείωση του δημοσίου χρέους.

3.6 Συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα

Οι συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) είναι μορφές συνεργασίας των δημοσίων αρχών με επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα , που αποσκοπούν στην εξασφάλιση του σχεδιασμού, της χρηματοδότησης, της κατασκευής, της διαχείρισης, λειτουργίας ανακαίνισης ή συντήρησης δημοσίων υποδομών αλλά και στην παροχή υπηρεσιών σε διάφορους τομείς της εθνικής οικονομίας.

Αφορούν σε σύνθετα σχήματα συνεργασίας του δημοσίου με τον ιδιωτικό τομέα με μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις που κατά τη διεθνή αποδεδειγμένη εμπειρία στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών του κράτους προς τον πολίτη, στην παροχή της τεχνογνωσίας και των μεθόδων του ιδιωτικού τομέα προς τον δημόσιο, στην ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων καθώς και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. (διάφορα σχήματα έχουν βολιδοσκοπήσει την κυβέρνηση για την ιδιωτικοποίηση λιμένων, τραπεζών, ΔΕΚΟ αλλά και υπηρεσιών. Στις σκέψεις που έχουν γίνει για τους τομείς που θα μπορούσαν να ιδιωτικοποιηθούν μέσω των συμπράξεων και των συμβάσεων παραχώρησης συμπεριλαμβάνεται για παράδειγμα το Μετρό της Αθήνας κλπ βλέπε σχετικό άρθρο σελ 58).

3.7 Δανεισμός μέσω τραπεζών

Όπως αναφέρεται και από το νόμο πολλές από τις επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου είναι ανώνυμες εταιρίες που το κράτος κατέχει το ποσοστό του 50% των μετοχών τους ή και ολόκληρο, και την διαχείριση τους. Έτσι λοιπόν οι επιχειρήσεις αυτές, εκτός από τα ομολογιακά δάνεια που συνάπτουν με τις τράπεζες όπως αναφέρθηκε στο κεφάλαιο, δανείζονται από τράπεζες εσωτερικού και εξωτερικού προκειμένου να βελτιώσουν την ρευστότητα τους. Δανείζονται με όρους που καθορίζονται από τις τράπεζες όσον αφορά τα επιτόκια δανεισμού και το χρόνο αποπληρωμής του δανείου. Σαν εγγύηση για την παροχή του δανείου μπορούν να βάλουν τα κτήρια και τις εγκαταστάσεις που ανήκουν στις επιχειρήσεις αυτές για δάνεια βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα. Καθώς επίσης εάν περιμένουν οι διοικήσεις των εν λόγω επιχειρήσεων από κάποια επένδυση ή από την δραστηριότητά τους μεγαλύτερα κέρδη τότε υπάρχει και η περίπτωση να μην χρειαστεί εγγύηση για την χορήγηση του δανείου.

Κεφαλαίο 4^ο

επενδύσεις

4.1 Η έννοια της επένδυσης

Η επένδυση αποτελεί την βάση της δημιουργίας και τον κύριο συντελεστή ανάπτυξης οποιασδήποτε επιχείρησης. Η επένδυση δεσμεύει κεφάλαια για μεγάλο χρονικό διάστημα και συνεπάγεται κινδύνους περισσότερους ή λιγότερους χρονικώς απομακρυσμένους. Επί πλέον, η επένδυση αποτελεί πράξη μη ευκόλως αναστρέψιμη, σε περίπτωση μη πραγματοποίησης των προσδοκιών της ένεκα των δυσχερειών ρευστοποίησης της και της εξ αυτής ζημίας όσο και για λόγους ψυχολογικούς, οι οποίοι ωθούν σε μεταβολή της ρευστοποίησης και δύναται να οδηγήσουν σε μεγαλύτερες απώλειες. Έτσι είναι προφανής η ανάγκη επισταμένης μελέτης πριν την λήψη της απόφασης για την πραγματοποίηση επενδύσεων.

Η επένδυση, υπό την έννοια η οποία ενδιαφέρει την δημόσια επιχείρηση, συνίσταται στην απόκτηση διαρκούς αγαθού, με σκοπό την χρησιμοποίηση του στην παραγωγή άλλων αγαθών ή υπηρεσιών. Υπό την έννοια αυτή η επένδυση αποτελεί ανταλλαγή πόρων, διατιθέμενη κατά το παρόν έναντι ωφελειών και ένεκα της αβεβαιότητας ή οποία χαρακτηρίζει το μέλλον προσδοκούμε ότι το αγαθό αυτό θα μας επιφέρει οφέλη κατά την διάρκεια της ζωής του.

Συνεπώς, αποφασίζεται η πραγματοποίηση ενός σχεδίου επενδύσεων, εάν οι αναμενόμενες ωφέλειες υπερβαίνουν τις θυσίες τις οποίες συνεπάγεται η απόκτηση και η εκμετάλλευση του διαρκούς αγαθού. Τα οφέλη και οι θυσίες της επένδυσης είναι συνάρτηση της σε αυτήν ενσωματωμένης τεχνολογίας και των συνθηκών του περιβάλλοντος, εντός του οποίου δραστηριοποιείται η επιχείρηση.

Η επιλογή επένδυσης προϋποθέτει σύγκριση και συνεπώς την ύπαρξη ενός ή περισσοτέρων κριτηρίων τα οποία να εκφράζουν ποσοτικώς την συμβολή όλων των εφικτών σχεδίων επενδύσεων για την πραγματοποίηση των επιδιωκόμενων σκοπών.

Τα βασικά χαρακτηριστικά στοιχεία ενός σχεδίου επενδύσεων είναι τα ακόλουθα :

A) Η διάρκεια ζωής του αγαθού : Κατά κανόνα η διάρκεια χρησιμοποίησης του διαρκούς αγαθού, το οποίο συνιστά την επένδυση, δεν προσδιορίζεται μόνο με βάση τα φυσικά χαρακτηριστικά του, αλλά εξαρτάται και από την τεχνολογική πρόοδο και την εξέλιξη των μεγεθών που επηρεάζουν τα οφέλη και τις θυσίες τις οποίες

συνεπάγεται το υπ' όψιν σχέδιο. Η διάρκεια ζωής αποτελεί στοιχείο το οποίο χαρακτηρίζει το δεδομένο σχέδιο της επένδυσης και επηρεάζει την κατάταξη του κατά βαθμό προτίμησης, πλην όμως η διάρκεια εκμετάλλευσης αποτελεί επίσης αντικείμενο επιλογής.

Β) τα οφέλη : κάθε σχέδιο επένδυσης χαρακτηρίζεται από οφέλη, τα οποία καλύπτονται την χρονική περίοδο της εκμετάλλευσης.

Γ) Οι θυσίες : κάθε σχέδιο επένδυσης χαρακτηρίζεται από ροή θυσιών, οι οποίες γίνονται για την απόκτηση και την εκμετάλλευση του διαρκούς αγαθού καθ' όλη την περίοδο της ζωής του.

Δ) Ο χρόνος πραγματοποίησης της επένδυσης : η χρονική στιγμή πραγματοποίησης μιας επένδυσης συμπίπτει καταρχάς με την χρονική στιγμή εμφάνισης της ανάγκης. Εντούτοις, δεδομένου της ύπαρξης πολλών εναλλακτικών τρόπων ικανοποίησης της ανάγκης, είναι ενδεχόμενο η χρονική στιγμή πραγματοποίησης του δεδομένου σχεδίου επένδυσης να αποτελέσει αντικείμενο επιλογής.

(Έτσι για παράδειγμα επένδυση από πλευράς της επιχείρησης του ΟΤΕ μπορεί να θεωρηθεί η απόκτηση μιας καινούργιας Κεραίας καλύτερης τεχνολογικής κατάστασης από τις παλαιές που αναμένεται λόγω της καλύτερης απόδοσης που θα έχει το σήμα για τα τηλέφωνα internet κλπ. Να αποφέρει κέρδη στην επιχείρηση. Η σύναψη σύμβασης με μια επιχείρηση μεταλλεύματος πχ λιγνίτη, άνθρακα κλπ που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν πρώτη ύλη για την επιχείρηση).

4.2 Σκοπός της δημόσιας επιχείρησης και επιλογή επενδύσεων

Οι αποφάσεις περί επενδύσεων προϋποθέτουν την επιλογή του αντικειμενικού σκοπού και των τεχνικών μεθόδων και μέσων επίτευξής τους. Η επιλογή των αντικειμενικών ή του αντικειμενικού σκοπού γίνεται σε συνάρτηση των βασικών επιδιώξεων της επιχείρησης, οι οποίες απορρέουν από τον ιδρυτικό νόμο ή από το καταστατικό της, επιλέγει τελικώς προς επίτευξη το προτιμότερο πρόγραμμα επενδύσεων και εκμετάλλευσης από όλα τα εφικτά προγράμματα, λαμβάνοντας υπ' όψιν την δυνατότητα προβλέψεων των μελλοντικών εξελίξεων των διαθέσιμων τεχνικών μεθόδων και των οργανικών και θεσμικών περιορισμών που επιβάλλονται στην επιχείρηση.

Βασικός αντικειμενικός σκοπός της δημόσιας επιχείρησης, επιβαλλόμενος από τον ιδρυτικό νόμο, είναι η ικανοποίηση της ζήτησης του προϊόντος της, η οποία θα εκδηλωθεί δια μέσου του επιπέδου της τιμής του. Η τιμή αυτή θα πρέπει να αντανakλά την ελάχιστη δυνατή συνολική θυσία του κοινωνικού συνόλου, η οποία απαιτείται για την παραγωγή και την διάθεση του προϊόντος.

Η δημόσια επιχείρηση οφείλει να επιδιώκει την ικανοποίηση των αναγκών του κοινωνικού συνόλου, δρώνσα στο πλαίσιο της εξυπηρέτησης του γενικού συμφέροντος, λαμβάνοντας δηλαδή υπ' όψιν την υποχρέωσή της να συμβάλει στην καλύτερη δυνατή χρησιμοποίηση των πόρων της εθνικής οικονομίας, στην βελτίωση της διανομής του κοινωνικού εισοδήματος και στην ρύθμιση της οικονομικής συγκυρίας. Συνεπώς, τα κριτήρια επιλογής των επενδύσεων της δημόσιας επιχείρησης πρέπει να αντανakλούν την συμβολή αυτής στην εκπλήρωση της αποστολής της.

4.3 Χαρακτηριστικά της δημόσιας επιχείρησης και επιλογή επένδυσης

Οι αποφάσεις περί επενδύσεων αφορούν κατά βάση στην προσαρμογή των παραγωγικών μέσων της επιχείρησης προς την μεταβαλλόμενη ζήτηση του προϊόντος της, η οποία επιχειρείται υπό συνθήκες εξέλιξης των τεχνικών μεθόδων παραγωγής και των προτιμήσεων των καταναλωτών, ως και ανεπαρκούς πληροφόρησης και αβεβαιότητας ως προς το μέλλον. Επιπλέον, η προσαρμογή αυτή εξαρτάται από τα φυσικά χαρακτηριστικά της επιχείρησης και επηρεάζεται από την παρουσία του κράτους και από τους περιορισμούς τους οποίους αυτό επιβάλλει.

Η πραγματική εξέλιξη της ζήτησης του προϊόντος της επιχείρησης δεν δύναται να προβλεφθεί μετά βεβαιότητας. Είναι πιθανόν να παρουσιάσει διακυμάνσεις στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος προβλεπόμενης τάσεως εξέλιξης της ζήτησης, καθόσον αυτή εξαρτάται από τις πραγματικές εξελίξεις της οικονομικής δραστηριότητας και από την συμπεριφορά των καταναλωτών οι οποίες δεν προσδιορίζονται απόλυτα από την δεδομένη κεντρική εξουσία. Παρόλα ταύτα, η δημόσια επιχείρηση οφείλει να είναι σε θέση να ικανοποιεί την ζήτηση, η οποία εκδηλώνεται, χωρίς να προβαίνει σε σπατάλη σπανιζόντων εθνικών πόρων.

Εξάλλου, η προσπάθεια της επιχείρησης να ικανοποιεί την ζήτηση με το χαμηλότερο κόστος εξαρτάται από την επιλογή των τεχνικών μεθόδων παραγωγής. Η δημόσια επιχείρηση αντιμετωπίζει τον κίνδυνο οι επιλεγμένες τεχνικές μέθοδοι να αποδειχτούν δαπανηρές σε σχέση με άλλες διαθέσιμες μεθόδους, ένεκα των εξελίξεων στην τεχνολογία ή στις τιμές των παραγωγικών συντελεστών (πρώτες ύλες, καύσιμα κ.α.). Επιπλέον, κατά την επιλογή των τεχνικών μεθόδων η επιχείρηση υπόκειται σε περιορισμούς που επιβάλλονται χάριν του «γενικού συμφέροντος». Πολλές φορές όμως δεν είναι σαφής η ενδεδειγμένη κατεύθυνση των επιλογών, προς εξυπηρέτηση του « γενικού συμφέροντος», διότι, εκτός των άλλων, η αναγκαία προς αξιολόγηση του γενικού συμφέροντος πληροφόρηση περί της διαμόρφωσης των διαφόρων οικονομικών και τεχνικών μεγεθών και της συμπεριφοράς των ατόμων, των επιχειρήσεων και των κρατικών οργανισμών είναι ανεπαρκής.

Παρόλα ταύτα η καλώς οργανωμένη δημόσια επιχείρηση δεν είναι εντελώς άοπλη έναντι των προαναφερθέντων κινδύνων. Αυτή δύναται να προβλέψει την τεχνική πρόοδο, καθόσον μέχρις ότου οι εφευρέσεις και οι νέες τεχνικές μέθοδοι, ιδίως οι μέθοδοι εντάσεως κεφαλαίου, καταστούν εκμεταλλεύσιμοι παρέρχονται συνήθως αρκετά χρόνια. Από την σύλληψη της ιδέας της νέας τεχνικής μεθόδου μέχρι τη χρονική στιγμή που θα διατεθεί στην αγορά παρέρχεται μεγάλο χρονικό διάστημα ερευνών και δοκιμών. Εάν υπάρχει σχετική πληροφόρηση είναι εφικτή η πρόβλεψη της τεχνικής προόδου με ικανοποιητική πιθανότητα επαλήθευσης. Επιπλέον, η επιχείρηση έχει την δυνατότητα να επιλέγει την χρονική στιγμή αντικατάστασης των χρησιμοποιούμενων ταχτικών μεθόδων, όπως και την χρονική στιγμή και το ρυθμό εφαρμογής νέων ταχτικών μεθόδων, μπορεί να οργανώνει την μετάβαση από τις παλαιές στις νέες τεχνικές μεθόδους κατά τρόπο που συνεπάγεται την ελάχιστη δυνατή θυσία.

Ομοίως, εφικτή με ορισμένη πιθανότητα επαλήθευσης είναι και η πρόβλεψη της ζήτησης του προϊόντος ως και των οικονομικών μεγεθών τα οποία προσδιορίζουν την αποδοτικότητα μιας επένδυσης. Η πρόβλεψη αυτή δύναται να διατυπωθεί ως συνάρτηση της εξέλιξης βασικών μεγεθών, τα οποία είναι δυνατόν να προβλεφθούν με μεγάλη πιθανότητα επαληθεύσεως. Εντούτοις εκείνο που ενδιαφέρει κυρίως είναι οι σχετικές μεταβολές των μεγεθών (πχ των τιμών του πετρελαίου σε σχέση προς τις τιμές του λιγνίτη κλπ). Αυτά δύναται να προβλεφθούν ευκολότερα και με μεγάλη πιθανότητα επαληθεύσεως. Τη βάση για την διατύπωση της πρόβλεψης περί της εξέλιξης των μεγεθών τα οποία επηρεάζουν την αποδοτικότητα των σχεδίων των

επενδύσεων αποτελούν τα προγράμματα οικονομικής ανάπτυξης, τα οποία διαγράφουν τις μελλοντικές εξελίξεις σε συνάρτηση ενός συνεπούς συνόλου επιδιώξεων και μέτρων πολιτικής. Πάντες η συνεχής παρακολούθηση και η επισταμένη μελέτη της οικονομικής δραστηριότητας και των κοινωνικοδημογραφικών φαινομένων αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση, ώστε η προσαρμογή της επιχείρησης στο μεταβαλλόμενο περιβάλλον της να γίνεται με την μικρότερη δυνατή θυσία.

Υπογραμμίστηκε ανωτέρω ότι η προσαρμογή της επιχείρησης (και το κόστος το οποίο συνεπάγεται αυτή) εξαρτάται από τα φυσικά της χαρακτηριστικά και επηρεάζεται από τους περιορισμούς τους οποίους επιβάλλει το κράτος. Ενδιαφέρει συνεπώς να εξετάσουμε τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς στους οποίους υπόκεινται η δημόσια επιχείρηση.

Οι δημόσιες επιχειρήσεις παρουσιάζουν, γενικώς τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

4.3.1 Επιλογή επένδυσης με βάση τη ζήτηση του προϊόντος της

Η δημόσια επιχείρηση για να είναι σε θέση να εκπληρώσει την αποστολή της οφείλει να εκτιμά εκ των προτέρων την ζήτηση η οποία θα εκδηλωθεί για το επίπεδο της ορισμένης τιμής διάθεσης. Δεδομένου ότι η ζήτηση αποτελεί συνάρτηση του ύψους της τιμής διάθεσης, η ζητούμενη ποσότητα του προϊόντος της επιχείρησης δύναται να εκτιμάται με διαδοχικές προσεγγίσεις ως ακολούθως :

Υποτίθεται, κατά πρώτον, ότι η τιμή διάθεσης είναι γνωστή και ίση προς το κατά πρώτη εκτίμηση θεωρούμενο ως πλέον πιθανόν μέσο κόστος της οριακής παραγωγικής μονάδας, η οποία θα χρειαστεί να λειτουργήσει, ή προς το μέσο κόστος ολόκληρου του συστήματος παραγωγής, εάν η τιμολόγηση γίνεται με βάση του μέσου κόστους. Δεδομένης της τιμής αυτής και της καμπύλης της ζήτησης γίνεται μια πρώτη εκτίμηση της ζητούμενης ποσότητας του προϊόντος. Αυτή εκτιμάται ως προς την αντιστοιχούσα στο σημείο τομής των καμπυλών ζήτησης και προσφοράς. .(βλέπε σχήμα 2,1 σελ)

Στη συνέχεια επιλέγεται το πρόγραμμα των παραγωγικών μονάδων, το οποίο επιτρέπει να ικανοποιηθεί η εκτιμηθείσα ζήτηση με το ελάχιστο συνολικό κόστος,

από όλα τα εφικτά προγράμματα τα οποία ικανοποιούν την αναμενόμενη ζήτηση επιλέγεται εκείνο που έχει το χαμηλότερο κόστος για το κοινωνικό σύνολο. Εάν το μέσο κόστος της οριακής μονάδας (ή το μέσο κόστος του επιλεγόμενου προγράμματος) διαφέρει από το ύψος της αρχικής υποτιθέμενης τιμής διάθεσης, επί της οποίας βασίστηκε η αρχική εκτίμηση της ζήτησης, γίνεται νέα εκτίμηση της ζητούμενης ποσότητας επί τη βάση της τιμής διάθεσης ίση προς το οριακό(ή μέσο) κόστος του επιλεγόμενου προγράμματος.

Δεδομένης της νέας εκτίμησης της ζήτησης επιλέγεται νέο πρόγραμμα επενδύσεων και εκμετάλλευσης, επιτρέποντας την ικανοποίηση της εκτιμηθείσας νέας ζήτησης με το ελάχιστο συνολικό κόστος. Η διαδικασία επιλογής επαναλαμβάνεται μέχρις ότου η τιμή διάθεσης να είναι ίση προς το μέσο κόστος της οριακής παραγωγικής μονάδος ή το μέσο κόστος ολόκληρου του συστήματος, αναλόγως της τιμολογιακής πολιτικής που ακολουθεί η επιχείρηση.

Από την ανωτέρω διαδικασία, επιλέγεται α) το ύψος της ζήτησης η οποία πρέπει να ικανοποιηθεί (αφού αποτελεί συνάρτηση της υπό της επιχείρησης προσδιοριζόμενης τιμής προσφοράς) και β) το πρόγραμμα παραγωγής και επενδύσεων, το οποίο επιτρέπει την ικανοποίηση της ζήτησης με το ελάχιστο κόστος.

Το ύψος της ζήτησης του προϊόντος της δημόσιας επιχείρησης πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο επιλογής στο πλαίσιο της κατάρτισης του προγράμματος του έθνους. Διότι η εν λόγω ζήτηση εξαρτάται από τον όγκο και την σύνθεση της εθνικής παραγωγής, η οποία αποτελεί τον στόχο του προγράμματος οικονομικής ανάπτυξης. Για δεδομένο επίπεδο τιμής του προϊόντος η ζήτηση του θα είναι τόσο υψηλή όσο υψηλοί θα είναι οι προγραμματισθέντες στόχοι της εθνικής παραγωγής.

Η αξιολόγηση των θυσιών τις οποίες συνεπάγεται η ικανοποίηση της ζήτησης του προϊόντος της δημόσιας επιχείρησης δύναται να γίνει μόνο στο πλαίσιο του εθνικού προγραμματισμού. Τέλος στα πλαίσια του εθνικού προγραμματισμού προσδιορίζονται συγχρόνως με την επιλογή του ύψους της προς την ικανοποίηση ζήτησης συνεπή μέσα και μέτρα πολιτικής προς επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων. Τα μέτρα αυτά, εφαρμοζόμενα, θα επιτρέψουν να εκδηλωθεί η προβλεπόμενη ζήτηση και να αποφευχθεί να σημειωθεί υποαπασχόληση αποκτούμενων εγκαταστάσεων ή ανεπάρκεια παραγωγικής ικανότητας.

4.3.2 Επένδυση εντάσεως κεφαλαίου

Οι δημόσιες επιχειρήσεις ανήκουν, γενικώς, σε παραγωγικούς κλάδους οι οποίοι χρησιμοποιούν τεχνικές μεθόδους εντάσεως κεφαλαίου. Για να παραχθεί μια μονάδα του προϊόντος της δημόσιας επιχείρησης χρειάζεται να επενδυθεί μεγάλη ποσότητα κεφαλαίου. Η κεφαλαιουχική μορφή της δημόσιας επιχείρησης εκφράζεται με το ύψος του συντελεστή κεφαλαίου, της σχέσης δηλαδή του όγκου του χρησιμοποιούμενου κεφαλαίου προς τον όγκο της παραγωγής. Στις δημοσίες επιχειρήσεις ο συντελεστής αυτός ανήκει στους υψηλότερους. Η κεφαλαιουχική μορφή της δημόσιας επιχείρησης αντανακλάται στο ύψος του κύκλου εργασιών της. Οι συντελεστές αυτοί δείχνουν την σπουδαιότητα των προβλημάτων τα οποία θέτει η ανάγκη εξεύρεσης των απαραίτητων για την ανάπτυξη της δημόσιας επιχείρησης κεφαλαίων. Τέλος, η κεφαλαιουχική μορφή της δημόσιας επιχείρησης αντανακλάται επίσης στην σύνθεση του κόστους εκμετάλλευσης, το οποίο, κατά μεγάλο ποσοστό, εξαρτάται από τις αποσβέσεις και του τόκου. Συνεπώς, η επιτυχία της αποστολής της επιχείρησης, η οποία συνίσταται στην παραγωγή με το χαμηλότερο κόστος, εξαρτάται, κατά μεγάλο ποσοστό, από τους όρους εξεύρεσης του κεφαλαίου και από τον τρόπο διαχείρισης του.

4.4 Παράδειγμα – για τις επενδύσεις

Εάν θεωρήσουμε ότι η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ), σκάφτεται η επόμενη επένδυσή της να είναι ένα εργοστάσιο παροχής ηλεκτρικής ενέργειας σε κάποιο μέρος της Ελλάδος με αυξημένες ανάγκες ηλεκτρικού ρεύματος, κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες, καθώς η περιοχή αυτή είναι τουριστική, και παρουσιάζει προβλήματα στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος.

Στην περιοχή αυτή υπάρχουν μεταλλεία λιγνίτη (άνθρακα) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν πρώτη ύλη για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Στην περιοχή αυτή, επίσης, σε μια μεγάλη πλαγιά σύμφωνα με έρευνες που έγιναν στο παρελθόν έχει διαπιστωθεί πως το μέρος είναι κατάλληλο για την κατασκευή αιολικού πάρκου μια άλλη πηγή ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς επίσης στην συγκεκριμένη περιοχή θα μπορούσε να δημιουργηθεί και ένα εργοστάσιο υδροηλεκτρικής ενέργειας, αφού υπάρχει είδη φράγμα στην περιοχή για την συγκέντρωση του νερού για γεωργικές δραστηριότητες κυρίως.

Έτσι η επιχείρηση έχει να μελετήσει τρεις πιθανές περιπτώσεις, για να επενδύσει στην καλύτερη και στην πιο συμφέρουσα για την ίδια και το κοινωνικό σύνολο. Αυτή που θα έχει το χαμηλότερο κόστος και θα της αποφέρει ταχύτερα τα οφέλη από μια τέτοια επένδυση.

Όποια, λοιπόν και εάν είναι η καλύτερη δυνατή επιλογή από τις τρεις για την επένδυση, από τη στιγμή που γνωρίζουμε ότι η ζήτηση για παροχή ηλεκτρικού ρεύματος είναι μεγάλη, θεωρούμε ότι η επένδυση αυτή θα επιφέρει μακροπρόθεσμα τα επιθυμητά αποτελέσματα για την επιχείρηση και το κοινωνικό σύνολο επίσης, όχι μόνο γιατί θα καλυφθεί η απαιτούμενη για τους καταναλωτές ζήτηση αλλά και λόγω των νέων θέσεων εργασίας που θα δημιουργηθούν.

Κεφάλαιο 5^ο

Φοροαπαλλαγές και μεταρρυθμίσεις για τις επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου, ενοικίαση ή πώληση περιουσιακών στοιχείων

5.1 Ισχύουσα φορολόγηση

Κάθε χρόνο η εκάστοτε κυβέρνηση αποφασίζει το ποσοστό του φόρου που θα επιβαρύνει τους έλληνες φορολογούμενους, μισθωτούς, ελεύθερους επαγγελματίες και επιχειρήσεις. Οι φόροι αυτοί επιβάλλονται με σκοπό το κράτος να μαζέψει χρήματα για να τα ξαναρίξει στην αγορά ή για να καλύψει πιθανόν κάποιες από τις υποχρεώσεις και τα ελλείμματα που δημιουργούνται από τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς του. Σύμφωνα λοιπόν με τα μέτρα που θα εξαγγείλει η κυβέρνηση για την φορολογική της πολιτική οι επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου, μπορεί από τα μέτρα αυτά να ευνοηθούν. Εάν για παράδειγμα ο φορολογικός συντελεστής είναι μικρός τότε οι επιχειρήσεις θα φορολογηθούν λιγότερο με αποτέλεσμα η διάφορά που τους απομένει από τα έσοδά που έχουν πραγματοποιήσει να μένει στην επιχείρηση σαν ρευστό διαθέσιμο. Επίσης η κυβέρνηση μπορεί να εξαγγείλει μέτρα που θα βοηθήσουν τις επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου στον τρόπο που θα βελτιώσουν την ρευστότητα τους. Για παράδειγμα επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου που αντιμετωπίζουν πρόβλημα ρευστότητας και έχουν φορολογηθεί την προηγούμενη χρονιά και δεν μπορούν να αποπληρώσουν το φόρου που επιβάλλεται, θα μπορέσουν να τον καταβάλουν τμηματικά σε δόσεις. Από άλλη φορολογική χρήση που εκκρεμεί το ποσό που πρέπει να πληρωθεί μπορεί ο νομοθέτης να ορίσει καταβολή του μισού ποσού το 50% δηλαδή της οφειλής αυτής.

Έτσι λοιπόν για το οικονομικό έτος 2008 και το οικονομικό έτος 2009 η κυβέρνηση θα φορολογήσει : Ημεδαπές Ε.Π.Ε., δημόσιες, δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις, συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών, αλλοδαπές επιχειρήσεις που λειτουργούν με οποιονδήποτε τύπο εταιρίας και αλλοδαποί οργανισμοί που αποβλέπουν στην απόκτηση οικονομικών ωφελημάτων, καθώς και τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που έχουν στην κυριότητά τους ακίνητο στην Ελλάδα, ανεξάρτητα αν προκύπτει ή όχι εισόδημα από αυτό. Ο φόρος για τα εισοδήματα της χρήσης 2007 και 2008 αντίστοιχα καθορίζεται στο 25%.

5.2 Φορολογικές απαλλαγές και σχετική Νομολογία

Σύμφωνα το άρθρο 276 . Οι Δήμοι και οι Κοινότητες, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι Σύνδεσμοι Δήμων και Κοινοτήτων, οι αποκλειστικώς κοινωφελούς χαρακτήρα αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις Ύδρευσης , Αποχέτευσης, η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδας και οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων απαλλάσσονται εν γένει από κάθε δημόσιο, άμεσο ή έμμεσο, δημοτικό, κοινοτικό ή λιμενικό φόρο, τέλος, δικαστικό ένσημο και εισφορά υπέρ οποιουδήποτε ταμείου, εισφορά υπέρ της Ε.Ρ.Τ. Α.Ε., από κρατήσεις και από κάθε δικαστικό τέλος στις δίκες τους, με την επιφύλαξη των εκάστοτε ισχυουσών φορολογικών ρυθμίσεων. Επίσης έχουν όλες ανεξαιρέτως τις ατέλειες και τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια που παρέχονται στο Δημόσιο.

Απαλλαγές που προβλέπονται υπέρ του Δημοσίου από το παράβολο για άσκηση ένδικων μέσων, για την εισφορά υπέρ του ταμείου χρηματοδότησης δικαστικών κτιρίων, για το δικαστικό ένσημο αντιγράφων και για τα δικαιώματα υπέρ των έμμισθων υποθηκοφυλάκων, ισχύουν και για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα, τους Συνδέσμους Δήμων και Κοινοτήτων, τις Τοπικές Ενώσεις και την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας.

Για την παραγραφή των αξιώσεων κατά των Ο.Τ.Α. εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν την παραγραφή των αξιώσεων κατά του Δημοσίου. Κάθε άλλη διάταξη που ορίζει μεγαλύτερο χρόνο παραγραφής των αξιώσεων κατά των Ο.Τ.Α. καταργείται.

5.2.1 Απαλλαγή από το Ενιαίο Τέλος Ακινήτων

Σε φόρο κατοχής ή Ενιαίο Τέλος Ακινήτων (ΕΤΑΚ), όπως θεσπίστηκε με τον πρόσφατο νόμο, υπάγεται η ακίνητη περιουσία που κατέχει από την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους, αρχής γενομένης από το 2008, οιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο - ανεξαρτήτως της ιθαγένειας, της κατοικίας και της έδρας του, σε αντικατάσταση του Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας που καταργήθηκε.

Φορολογητέα αξία και συντελεστές. Η αξία του ακινήτου επί της οποίας υπολογίζεται το ΕΤΑΚ είναι αυτή της 1ης Ιανουαρίου κάθε έτους, ανεξάρτητα από τις τυχόν μεταβολές που επέρχονται στο ακίνητο κατά τη διάρκεια του οικείου έτους. Για την εξεύρεση της φορολογητέας αξίας εφαρμόζεται είτε το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού είτε των συγκριτικών τιμών για τις περιοχές που δεν έχει επεκταθεί το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού.

Για τα φυσικά πρόσωπα μετά την αφαίρεση της απαλλαγής για κύρια κατοικία, ο φόρος υπολογίζεται επί της υπόλοιπης αξίας της ακίνητης περιουσίας με πάγιο συντελεστή ένα τοις χιλίοις (0,1%), με τη διευκρίνιση ότι σε κάθε περίπτωση ο φόρος που αναλογεί δεν μπορεί να είναι μικρότερος από 1 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο.

Όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, διακρίνονται τρεις υποπεριπτώσεις :

Ο πάγιος συντελεστής ορίζεται στο έξι τοις χιλίοις (0,6%) για τα μη ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα.

Μειωμένος συντελεστής ένα τοις χιλίοις (0,1%) εφαρμόζεται για:

(α) τα κτίσματα των ακινήτων που ιδιοχρησιμοποιούνται για την παραγωγή ή την άσκηση εμπορικής δραστηριότητας γενικά από επιχειρήσεις και τα κτίσματα των ακινήτων τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται από νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και κοινωφελή ιδρύματα,

(β) τα μη ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα που ανήκουν στο ελληνικό Δημόσιο,

(γ) τα μη ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα των δήμων, των κοινοτήτων, της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων, των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων, της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κάθε είδους Ταμείων ή οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, των συνδικαλιστικών οργανώσεων και της Αρχαιολογικής Εταιρείας.

Πάγιος συντελεστής τρία τοις χιλίοις (0,3%) υπολογίζεται για τα ακίνητα των ημεδαπών ή αλλοδαπών νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που αποδεδειγμένα επιδιώκουν σκοπούς κοινωφελείς, θρησκευτικούς, φιλανθρωπικούς και εκπαιδευτικούς. Το κατώτατο όριο φόρου, τουλάχιστον 1 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο για κάθε κτίσμα, εφαρμόζεται και για τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα.

Οι μοναδικές απαλλαγές από το ΕΤΑΚ απαριθμούνται περιοριστικά στον νόμο και ορίζεται ότι κάθε άλλη διάταξη, γενική ή ειδική, που αφορά απαλλαγές από φόρους ή τέλη, δεν εφαρμόζεται.

Οι κυριότερες απαλλαγές από το ΕΤΑΚ είναι οι κατωτέρω:

- γ) τα ξένα κράτη, για τα ακίνητα που ανήκουν σε αυτά και τα οποία χρησιμοποιούνται για την εγκατάσταση των πρεσβειών και προξενείων αυτών, με τον όρο της αμοιβαιότητας,
- δ) τα ακίνητα που έχουν δεσμευτεί από την αρχαιολογική υπηρεσία του υπουργείου Πολιτισμού,
- ε) τα κτίσματα για τα οποία έχει εκδοθεί άδεια ή πρωτόκολλο κατεδάφισης,
- στ) τα επιταγμένα από το στρατό ακίνητα,
- ζ) το ελληνικό Δημόσιο για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα,
- η) οι δήμοι, οι κοινότητες, η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, οι δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις, οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων, η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητά τους,
- θ) τα κάθε είδους Ταμεία ή οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και η Αρχαιολογική Εταιρεία, για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούν,
- ι) οι κατά το Σύνταγμα γνωστές θρησκείες και δόγματα, για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητά τους,
- ια) τα μουσεία, τα κοινωφελή ιδρύματα και τα ιδρύματα για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητά τους.

Για το 2008 τα νομικά πρόσωπα υποχρεούνται να υποβάλουν τη δήλωση στοιχείων ακινήτων μέχρι την 30ή Ιουνίου. Για τα επόμενα έτη, κάθε νομικό πρόσωπο που έχει ακίνητο την 1η Ιανουαρίου υποχρεούται να υποβάλει δήλωση ενιαίου τέλους ακίνητης περιουσίας μέχρι και την 15η Μαΐου του οικείου έτους.

Όσον αφορά το φόρο προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ) ισχύει και για τις επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου (ΔΕΗ, ΟΤΕ κλπ) ότι και για τις ιδιωτικές. Ο καταναλωτής δηλαδή καλείται στην τιμή που πληρώνει για τις υπηρεσίες που του προσφέρονται να καταβάλει και το αντίστοιχο ΦΠΑ.

5.3 Πώληση ή ενοικίαση των περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων του ελληνικού δημοσίου

Οι επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου έχουν καταγεγραμμένα στο ενεργητικό τους από τις καταστάσεις που εκδίδουν(βλέπε περισσότερα σελ. 60) τα περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν σε αυτές και αποκτήθηκαν κατά την διάρκεια της λειτουργίας τους. Έτσι λοιπόν μπορεί να διαθέτουν κτήρια ή γήπεδα κλπ τα οποία μένουν ανεκμετάλλευτα στην επιχείρηση, για το λόγο αυτό και για να αυξήσουν τα ρευστά διαθέσιμα οι επιχειρήσεις περνούν σε πώληση ή ενοικίαση αυτών σε ιδιώτες και εισπράττουν τα ενοίκια ή από την πώληση τα μετρητά που χρειάζεται η επιχείρηση. Πωλούν ή υπενοικιάζουν κτηριακές εγκαταστάσεις, γήπεδα, μηχανήματα και λοιπό εξοπλισμό προκειμένου λοιπόν να αυξήσουν την ρευστότητά τους. Έτσι για παράδειγμα η επιχείρηση ελληνική βιομηχανία ζάχαρης ΑΕ, η οποία έχει ορίσει ως σύμβουλο της, την ΑΤΕΤ τεχνική ΑΕ για την διεξαγωγή της διαδικασίας και των ενεργειών εκποίησης του ακινήτου αυτής, που βρίσκεται στην Θεσσαλονίκη. Προκηρύσσει δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό για την πώληση του ιδιόκτητου ακινήτου της, στις 29 Απριλίου 2009και ώρα 12.00 (σύμφωνα με ανακοίνωση της ΑΤΕ ΒΑΝΓ στο σάιτ της). Από την ανακοίνωση αυτή προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις αυτές του ελληνικού δημοσίου που αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας και έχουν στην διάθεσή τους ανεκμετάλλευτα περιουσιακά στοιχεία μπορούν εύκολα να τα πουλήσουν.

Συμπεράσματα

Στην παρούσα εργασία μελετήθηκαν τρόποι με τους οποίους οι επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου θα μπορέσουν να αυξήσουν την ρευστότητά τους.

Είναι δύσκολο να προσδιορίσουμε τον ακριβή τρόπο εξοικονόμησης ρευστότητας των δημοσίων επιχειρήσεων. Για το λόγο ότι οι επιχειρήσεις, μπορεί να παράγουν προϊόντα ή να είναι βιομηχανικές ή παροχής υπηρεσιών. Έτσι διαφέρουν στο είδος και τις υπηρεσίες που προσφέρουν.

Η εξοικονόμηση της ρευστότητας μπορεί να επιτευχθεί μέσω της μείωσης των δαπανών τους, όπως μισθοί, ημερομίσθια, δαπάνες για συντήρηση εξοπλισμού κλπ. Με την μείωση του κόστους των προϊόντος της ή την αύξηση της τιμής διάθεσης των προϊόντων και υπηρεσιών της. Με την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Την σύναψη ομολογιακού δανείου. Είτε με την έσχατη λύση του δημοσίου για αποκρατικοποίηση των επιχειρήσεων του. Με τις κατάλληλες επενδύσεις των επιχειρήσεων του ελληνικού δημοσίου που θα αποφέρουν τα ανάλογα έσοδα και κατ'επέκταση θα βελτιώσουν την ρευστότητα των επιχειρήσεων. Με δανεισμό από ξένες και ελληνικές τράπεζες και τέλος με τις ευνοϊκές προς αυτές εξαγγελίες σε φορολογικά και οικονομικά ζητήματα της εκάστοτε κυβέρνησης. Καθώς και με την πώληση περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

Όλες αυτές οι λύσεις που προτείνονται όμως για την βελτίωση της ρευστότητας δεν μπορούν να υλοποιηθούν από μόνες τους, εξαρτώνται άμεσα από την οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται η χώρα, από τις αποφάσεις που καλούνται να πάρουν τα διοικητικά στελέχη των επιχειρήσεων, όσον αφορά τις κατάλληλες επενδύσεις, την τιμολογιακή πολιτική που θα ακολουθήσουν και το ρόλο που θα παίξει κάθε φορά η εκάστοτε κυβέρνηση για την λήψη αποφάσεων σχετικά με την βελτίωση της ρευστότητας των επιχειρήσεων του ελληνικού δημοσίου. Ακόμα και από την ζήτηση που θα έχει το προϊόν ή της προσφοράς της παρεχόμενης υπηρεσίας στους καταναλωτές.

Επισημάνεται, λοιπόν ότι οι επιχειρήσεις του ελληνικού δημοσίου ανάλογα με το είδος τους και τη φύση τους θα πρέπει να βρουν τις πιο συμφέρουσες λύσεις, για αυτές και το κοινωνικό σύνολο, που θα τις οδηγήσουν στην καταπολέμηση των προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετωπίζουν.

9180214271205000

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 314

27 Δεκεμβρίου 2005

ΝΟΜΟΣ ΥΠΑΡΙΘ. 3429

Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (Δ.Ε.Κ.Ο.)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδωμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ
ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΥΠΕΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Άρθρο 1

Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής

1. Για τους σκοπούς του νόμου αυτού, ως «δημόσια επιχείρηση» νοείται κάθε ανώνυμη εταιρεία, στην οποία το ελληνικό δημόσιο δύναται να ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή, λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό της κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής του ή των κανόνων που τη διέπουν.

2. Η άσκηση αποφασιστικής επιρροής από το ελληνικό δημόσιο τεκμαίρεται όταν το ελληνικό δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου χρηματοδοτούμενα από το ελληνικό δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό ή άλλες δημόσιες επιχειρήσεις υπό την έννοια του παρόντος νόμου:

α) είναι κύριοι μετοχών που εκπροσωπούν την απόλυτη πλειοψηφία του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της ή

β) ελέγχουν την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική της συνέλευση ή

γ) δύναται να διορίζουν το ήμισυ πλέον ενός των μελών του διοικητικού της συμβουλίου ή

δ) χρηματοδοτούν την ετήσια δραστηριότητά της σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό.

3. Ως «δημόσια επιχείρηση» νοείται και κάθε ανώνυμη εταιρεία συνδεδεμένη με άλλη δημόσια επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 42 ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

4. Το Κεφάλαιο Α' του νόμου αυτού εφαρμόζεται σε όλες τις δημόσιες επιχειρήσεις, στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται οι εταιρείες για τις οποίες εφαρμόζεται το Κεφάλαιο Β'.

5. Το Κεφάλαιο Β' του νόμου αυτού εφαρμόζεται:

α) στις ανώνυμες εταιρείες των οποίων μετοχές έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά (χρηματιστήριο), εφόσον το Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα της παρ. 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής.

β) στις ανώνυμες εταιρείες που είναι συνδεδεμένες με τις εισηγμένες εταιρείες της προηγούμενης περίπτωσης, κατά την έννοια του άρθρου 42ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920.

γ) στις ανώνυμες εταιρείες ως προς τις οποίες έχει αποφασιστεί η έναρξη διαδικασιών αποκρατικοποίησης δια της εξαγωγής μετοχών τους σε οργανωμένη αγορά, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α').

6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του εποπτεύοντος Υπουργού υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του νόμου αυτού, εφαρμοζομένων αναλόγως, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (εκτός των δημοσίων επιχειρήσεων) χρηματοδοτούμενα από το Δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό («Οργανισμοί»), καθώς και δημόσιες επιχειρήσεις που έχουν εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου αυτού.

Άρθρο 2

Οργάνωση, λειτουργία και διοίκηση της δημόσιας επιχείρησης

1. Οι δημόσιες επιχειρήσεις οργανώνονται λειτουργούν και διοικούνται σύμφωνα με το νόμο αυτόν, τις διατάξεις που διέπουν τις ανώνυμες εταιρείες και τυχόν ειδικές διατάξεις που αφορούν καθμία από αυτές, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του νόμου αυτού.

2. Όλες οι δημόσιες επιχειρήσεις υποχρεούνται να προσαρμόσουν το καταστατικό τους προς τις διατάξεις του νόμου αυτού, μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από τη θέση του νόμου αυτού σε ισχύ.

Άρθρο 3

Διοικητικό συμβούλιο

1. Το διοικητικό συμβούλιο διαμορφώνει τη στρατηγική και την πολιτική ανάπτυξης της εταιρείας και ασκεί

τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο νόμο αυτόν και την κείμενη νομοθεσία.

2. Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων του προέδρου και του διευθύνοντος συμβούλου, δεν μπορεί να ξεπερνά τους εννέα. Στο διοικητικό συμβούλιο συμμετέχουν έως δύο εκπρόσωποι των εργαζομένων στη δημόσια επιχείρηση, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών του άρθρου 10 του παρόντος νόμου. Οι αρχαιότητες για την εκλογή των εκπροσώπων των εργαζομένων στη δημόσια επιχείρηση διεξάγονται από την εφορευτική επιτροπή της πλέον αντιπροσωπευτικής δευτεροβάθμιας - και αν δεν υπάρχει τέτοια - της πρωτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης της δημόσιας επιχείρησης και η εκλογή τους γίνεται με το σύστημα της απλής αναλογικής. Η διαδικασία των αρχαιοτήτων, ο καθορισμός των τοπικών εφορευτικών επιτροπών, ο χρόνος και οι λεπτομέρειες της ψηφοφορίας και η εξαγωγή και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων αποτελούν έργο της επιτροπής αυτής, που προεδρεύεται από δικαστικό αντιπρόσωπο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 11 του ν. 1264/1982.

3. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν τη συμμετοχή στα διοικητικά συμβούλια δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών εκπροσώπων επαγγελματικών οργανώσεων και παραγωγικών τάξεων διατηρούνται σε ισχύ, αλλά τα μέλη που ορίζονται βάσει των διατάξεων αυτών συμμετέχουν στο διοικητικό συμβούλιο της δημόσιας επιχείρησης και καθ' υπέρβαση του ανωτάτου ορίου των εννέα μελών. Αν με την προσθήκη αυτή προκύπτει άρτιος αριθμός μελών, εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 15 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'). Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων, των επαγγελματικών οργανώσεων και των παραγωγικών τάξεων προτείνονται μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από τον εκδοθησύν σχετική από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών. Έως τον ορισμό των εκπροσώπων του προηγούμενου εδαφίου, το διοικητικό συμβούλιο συγκροτείται και λειτουργεί νόμιμα και χωρίς τα μέλη αυτά.

4. Ο πρόεδρος, ο διευθύνων σύμβουλος και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τα οποία δεν εκλέγονται ή υποδεικνύονται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3, ορίζονται και παύονται αζημίως για τη Δημόσια και για τη δημόσια επιχείρηση με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργού που εποπτεύει τη δημόσια επιχείρηση.

5. Όποιος είναι πρόεδρος, διευθύνων σύμβουλος ή μέλος του διοικητικού συμβουλίου μιας δημόσιας επιχείρησης απαγορεύεται να είναι πρόεδρος, διευθύνων σύμβουλος ή μέλος διοικητικού συμβουλίου άλλης δημόσιας επιχείρησης. Ο διευθύνων σύμβουλος μιας δημόσιας επιχείρησης δύναται να είναι πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου συνδεδεμένων με αυτήν δημοσίων επιχειρήσεων, χωρίς πρόσθετη αμοιβή.

6. Το διοικητικό συμβούλιο της κάθε δημόσιας επιχείρησης αποτελείται από εκτελεστικά, μη εκτελεστικά μέλη και ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη. Οι διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 1 και 4 παρ. 1 και 2 του ν. 3016/2002 (ΦΕΚ 110 Α') εφαρμόζονται αναλογικά.

7. Κάθε δημόσια επιχείρηση υποχρεούται να καταρτίσει κανονισμό λειτουργίας του διοικητικού της συμβουλίου, ο οποίος εγκρίνεται με απόφαση του διοικητικού

της συμβουλίου εντός εννέα μηνών από την ημερομηνία θέσης του νόμου αυτού σε ισχύ. Ο κανονισμός λειτουργίας του διοικητικού συμβουλίου περιλαμβάνει υποχρεωτικά:

α) τον προσδιορισμό των αρμοδιοτήτων των εκτελεστικών, μη εκτελεστικών και ανεξαρτήτων μελών του διοικητικού συμβουλίου και

β) τον προσδιορισμό των ευθυνών και των αρμοδιοτήτων του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου και του διευθύνοντος συμβούλου.

8. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της δημόσιας επιχείρησης δεν μπορεί να έχει εκτελεστικές αρμοδιότητες.

9. Ο διευθύνων σύμβουλος της δημόσιας επιχείρησης επιλέγεται ύστερα από δημόσια προκήρυξη της θέσης. Κάθε διευθύνων σύμβουλος πρέπει τουλάχιστον να είναι πτυχιούχος Πανεπιστημιακού Ιδρύματος της ημεδαπής ή ισοτίμου της αλλοδαπής και να έχει τουλάχιστον πενταετή εμπειρία σε θέση σημαντικής ευθύνης και απαιτήσεων στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα. Η προκήρυξη της θέσης γίνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργού που εποπτεύει τη δημόσια επιχείρηση, με την οποία καθορίζεται η διαδικασία και τα κριτήρια της επιλογής και εξειδικεύονται τυχόν αναγκαία πρόσθετα προσόντα.

10. Με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, που συνιστάται με το άρθρο 10 του νόμου αυτού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται η αποζημίωση των μελών του διοικητικού συμβουλίου της κάθε δημόσιας επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου και του διευθύνοντος συμβούλου και των εκτελεστικών μελών του διοικητικού συμβουλίου, ισχύει ο περιορισμός του άρθρου 14 του ν. 2703/1999 (ΦΕΚ 72 Α'), όπως έχει ερμηνευθεί με το άρθρο 34 παρ. 4 του ν. 2768/1999 (ΦΕΚ 273 Α'). Κατ' εξαίρεση, με την ίδια απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών μπορεί να καθορίζεται επιπλέον αποζημίωση για τον διευθύνοντα σύμβουλο, λόγω συμμετοχής του στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου, και πέραν του ορίου του προηγούμενου εδαφίου. Η αποζημίωση των μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. δεν μπορεί να υπερβαίνει τα όρια της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του ν. 3205/2003 (ΦΕΚ 297 Α'), ανεξαρτήτως του αριθμού των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου κάθε μήνα. Ο πρόεδρος, ο διευθύνων σύμβουλος και τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των δημοσίων επιχειρήσεων δεν δικαιούνται καμία άλλη παροχή, απολαβή, αμοιβή ή προνόμιο.

Άρθρο 4

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας και εσωτερικός έλεγχος

1. Όλες οι δημόσιες επιχειρήσεις έχουν την υποχρέωση να καταρτίσουν νέο Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας. Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας καταρτίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της δημόσιας επιχείρησης μέσα σε εννέα μήνες από τη θέση του νόμου αυτού σε ισχύ και δημοσιεύεται σε περίληψη στο Τεύχος Ανωνόμων Εταιρειών και Εται-

ρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

2. Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας της κάθε Δημόσιας επιχείρησης περιλαμβάνει τουλάχιστον:

α) τη διάρθρωση των υπηρεσιών της εταιρείας, τα αντικείμενά τους, καθώς και τη σχέση των υπηρεσιών μεταξύ τους και με τη διοίκηση. Μεταξύ των υπηρεσιών της εταιρείας πρέπει υποχρεωτικά να προβλέπεται υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου.

β) τις διαδικασίες αξιολόγησης της απόδοσης των διευθυντικών στελεχών της εταιρείας.

3. Κάθε δημόσια επιχείρηση οργανώνει υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου. Η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) παρακολουθεί την εφαρμογή και τη συνεχή τήρηση του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και του καταστατικού της δημόσιας επιχείρησης, καθώς και της εν γένει νομοθεσίας που αφορά την επιχείρηση.

β) παρακολουθεί και αναφέρει στο διοικητικό συμβούλιο της δημόσιας επιχείρησης και στη γενική συνέλευση των μετόχων περιπτώσεις σύγκρουσης των ιδιωτικών συμφερόντων των μελών του διοικητικού συμβουλίου με τα συμφέροντα της επιχείρησης ή παράβασης των διατάξεων του νόμου αυτού από μέλη του διοικητικού συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου και του διευθύνοντος συμβούλου.

γ) ενημερώνει εγγράφως μία φορά τουλάχιστον κάθε τρίμηνο το διοικητικό συμβούλιο καθώς και τη γενική συνέλευση των μετόχων για τους ελέγχους που διενεργεί.

δ) είναι υπεύθυνη για την παροχή και την ακρίβεια οποιασδήποτε πληροφορίας ζητηθεί από την Ειδική Γραμματεία Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, που συνιστάται με το άρθρο 11 του νόμου αυτού και διευκολύνει με κάθε πρόσφορο μέσο το έργο παρακολούθησης, ελέγχου και εποπτείας που αυτή εκτελεί.

4. Στην υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου απασχολείται τουλάχιστον ένας εσωτερικός ελεγκτής, που ορίζεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων. Οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι ανεξάρτητοι, δεν υπάγονται ιεραρχικά σε καμία υπηρεσιακή μονάδα της δημόσιας επιχείρησης, παρέχουν υπηρεσίες με έμμοιθη εντολή και δεν αποκτούν ιδιότητα υπαλλήλου ή σχέση εξαρτημένης εργασίας.

Άρθρο 5

Στρατηγικό σχέδιο

1. Κάθε δημόσια επιχείρηση καταρτίζει και υποβάλλει στρατηγικό σχέδιο στη Διυπουργική Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, δια του εποπτεύοντος Υπουργείου.

2. Το στρατηγικό σχέδιο κάθε δημόσιας επιχείρησης πρέπει να είναι συμβατό με το αντίστοιχο τομεακό σχέδιο του Υπουργείου που την εποπτεύει και περιλαμβάνει ιδίως:

α) την περιγραφή των στόχων που επιδιώκονται από το διοικητικό συμβούλιο,

β) την επιλογή των αναγκαίων μέσων για την επίτευξη των στόχων σύμφωνα με τις επιλογές της διοίκησης,

γ) τον προσδιορισμό του συνολικού κόστους και του τρόπου χρηματοδότησης των επί μέρους δράσεων.

δ) τη διασύνδεση του στρατηγικού σχεδίου με το αντίστοιχο τομεακό σχέδιο του εποπτεύοντος Υπουρ-

γείου ή τα στρατηγικά σχέδια άλλων δημοσίων επιχειρήσεων.

3. Με αποφάσεις της Διυπουργικής Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών εγκρίνονται, τροποποιούνται ή αναθεωρούνται τα στρατηγικά σχέδια των δημοσίων επιχειρήσεων. Με αποφάσεις της ίδιας Επιτροπής ορίζεται ο χρόνος υποβολής και η διάρκεια των στρατηγικών σχεδίων.

Άρθρο 6

Επιχειρησιακό σχέδιο

1. Κάθε δημόσια επιχείρηση καταρτίζει και υποβάλλει επιχειρησιακό σχέδιο στη Διυπουργική Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, δια του εποπτεύοντος Υπουργείου.

2. Κάθε επιχειρησιακό σχέδιο περιλαμβάνει επί μέρους σχέδια που περιγράφουν τους στόχους και τις δραστηριότητες κάθε υπηρεσιακής ή επιχειρησιακής μονάδας, διεύθυνσης ή τομέα, για κάθε διαχειριστική περίοδο και συνολικά για όλη τη διάρκειά του.

3. Κάθε επιχειρησιακό σχέδιο για κάθε ένα από τα έτη διάρκειάς του περιλαμβάνει:

α) τους στόχους που επιδιώκονται εκφρασμένους σε ποσά και ποσοστά,

β) τις ενέργειες που προορίζονται για την επίτευξη των στόχων,

γ) τον καθορισμό των αναγκών σε κεφάλαια και των πηγών χρηματοδότησής τους,

δ) τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις,

ε) τους ετήσιους χρηματοοικονομικούς ποιοτικούς και επιχειρησιακούς δείκτες,

στ) τις υποχρεώσεις προς τους καταναλωτές και την πρόβλεψη αποζημιώσεων,

ζ) τις προϋποθέσεις και τις παραδοχές επίτευξης των στόχων.

η) τις εσωτερικές διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου της πραγματοποίησης των στόχων αυτών,

θ) τη διασύνδεση του επιχειρησιακού σχεδίου με το αντίστοιχο στρατηγικό σχέδιο ή άλλα επιχειρησιακά σχέδια δημοσίων επιχειρήσεων.

4. Κάθε επιχειρησιακό σχέδιο οφείλει να προσδιορίζει συγκεκριμένες κατευθύνσεις βελτίωσης των οικονομικών αποτελεσμάτων με άμεσα εφαρμοσίμα κριτήρια και να περιλαμβάνει δείκτες αποδοτικότητας και ποιότητας με σκοπό την εξυπηρέτηση του πολίτη.

5. Με αποφάσεις της Διυπουργικής Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών εγκρίνονται, τροποποιούνται ή αναθεωρούνται τα επιχειρησιακά σχέδια των δημοσίων επιχειρήσεων. Με αποφάσεις της ίδιας Επιτροπής ορίζεται ο χρόνος υποβολής και η διάρκεια των επιχειρησιακών σχεδίων.

Άρθρο 7

Υποχρεώσεις των δημοσίων επιχειρήσεων

1. Κάθε δημόσια επιχείρηση οφείλει:

α) να εφαρμόζει το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και να συμμορφώνεται απαρέγκλιτα προς τις διατάξεις των νόμων και των κανονιστικών διαταγμάτων και πράξεων.

β) να τηρεί τις αποφάσεις και τις οδηγίες της Διυπουργικής Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών.

γ) να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων των στρατηγικών και επιχειρησιακών σχεδίων της δημόσιας επιχείρησης, στην αύξηση της αποτελεσματικότητας, της παραγωγικότητας και στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

δ) να τηρεί την εισοδηματική, τιμολογιακή, δανειαληπτική πολιτική της Κυβέρνησης.

2. Οι δημόσιες επιχειρήσεις υποβάλλουν στην Ειδική Γραμματεία Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών:

α) έως τη 16η Σεπτεμβρίου εκάστου έτους το σχέδιο του ετήσιου οικονομικού προϋπολογισμού τους, καθώς και εισηγητική έκθεση τεκμηρίωσης των οικονομικών μενεθών.

β) τον ετήσιο απολογισμό, τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση πεπραγμένων του διοικητικού συμβουλίου και την έκθεση ή το πιστοποιητικό του ορκωτού ελεγκτή λογιστή, εντός των προθεσμιών του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

γ) τα απολογιστικά στοιχεία, καθώς και τα στοιχεία της απασχόλησης ανά τρίμηνο.

δ) κάθε πρόταση που αφορά σε αλλαγή κανονισμού λειτουργίας, συλλογικών συμβάσεων εργασίας, τιμολογίων, καθώς και κάθε άλλου μέτρου της διοίκησης που επηρεάζει σημαντικά τα οικονομικά αποτελέσματα πριν να τεθεί σε ισχύ.

3. Κάθε δημόσια επιχείρηση που προσφέρει προϊόντα ή υπηρεσίες σε καταναλωτές υποχρεούται, εντός έξι μηνών από τη θέση του νόμου αυτού σε ισχύ, να καταρτίσει και να υποβάλει στη Διυπουργική Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών Χάρτη Υποχρεώσεων προς τον Καταναλωτή (ΧΥΚ). Εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, οι δημόσιες επιχειρήσεις ζητούν εγγράφως τις απόψεις της Επιτροπής Προστασίας των καταναλωτών των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών του άρθρου 13 του κ. 2251/1994 (ΦΕΚ 191 Α') και του Συνηγόρου του Καταναλωτή του κ. 3297/2004 (ΦΕΚ 259 Α'). Ο ΧΥΚ καθορίζει τις καταστατικές υποχρεώσεις, τους όρους υπό τους οποίους η δημόσια επιχείρηση παρέχει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της προς τους καταναλωτές και τη διαδικασία αποζημίωσης προς αυτούς σε περίπτωση μη τήρησης εκ μέρους της των ανωτέρω υποχρεώσεων και όρων.

Άρθρο 8

Έλεγχος και εποπτεία των δημοσίων επιχειρήσεων

1. Ο κρατικός έλεγχος και η οικονομική εποπτεία των δημοσίων επιχειρήσεων ασκείται από τη Διυπουργική Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, διενεργείται κατ' εντολή της υπό την Ειδική Γραμματεία Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών και αφορά στον έλεγχο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 7 του παρόντος νόμου.

2. Ο έλεγχος των δημοσίων επιχειρήσεων που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν καταργεί ούτε υποκαθιστά φορολογικούς ή άλλους ελέγχους που διενεργούνται με βάση τις κείμενες διατάξεις ούτε την εποπτεία που ασκείται στις ανώνυμες εταιρείες από τη Διοίκηση.

Άρθρο 9

Κυρώσεις σε βάρος των δημοσίων επιχειρήσεων και των μελών των διοικητικών τους συμβουλίων

Με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Δημοσίων

Επιχειρήσεων και Οργανισμών, ύστερα από εισήγηση της Ειδικής Γραμματείας Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, που διαπιστώνει ότι κάποια δημόσια επιχείρηση παραβιάζει τις διατάξεις του νόμου αυτού και ανάλογα με την παράβαση, μπορεί:

α) να δεσμευθούν έσοδα των δημοσίων επιχειρήσεων από τον Τακτικό Προϋπολογισμό ή το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων σε ποσοστό μέχρι 50% του ετήσιου προβλεπόμενου πασού.

β) να μην χορηγηθεί πλέον ουδεμία εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου για τα συναπτόμενα δάνεια.

γ) να παυθούν από τα καθήκοντά τους ο πρόεδρος, ο διευθύνων σύμβουλος και το μέλη του διοικητικού συμβουλίου που έχουν οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 4, ανάλογα με την ευθύνη τους.

Οι κυρώσεις αυτές δεν αναιρούν ούτε αναστέλλουν διαδικασίες επιβολής ποινικών, αστικών ή διοικητικών μέτρων που επιβάλλονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 10

Διυπουργική Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών

1. Συνιστάται Διυπουργική Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών (Δ.Ε.Δ.Ε.Κ.Ο.) στην οποία μετέχουν ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών ως Πρόεδρος και ο Υπουργός Ανάπτυξης, ο Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών και ο κατά περίπτωση αρμόδιος Υπουργός ως μέλη. Στη Διυπουργική Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών μετέχει και ο Ειδικός Γραμματέας Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών χωρίς δικαίωμα ψήφου.

2. Ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών συντονίζει τη λειτουργία της Διυπουργικής Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών. Η Διυπουργική Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών αποφασίζει μετά από εισήγηση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις για τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα που προβλέπονται στο άρθρο 16 του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α').

3. Με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών:

α) εξειδικεύεται για κάθε δημόσια επιχείρηση η οικονομική πολιτική σε πολιτική στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού, η εισοδηματική, η τιμολογιακή, η επενδυτική, η δανειαληπτική πολιτική, η πολιτική κρατικών ενισχύσεων, απασχόλησης, επιχορηγήσεων, θεσμικού εκσυγχρονισμού, λειτουργικής αναδιάρθρωσης ή άλλη και εγκρίνονται για κάθε δημόσια επιχείρηση το στρατηγικά και επιχειρησιακά σχέδια, οι προϋπολογισμοί, οι επιχορηγήσεις, τα όρια δανεισμού και η παροχή εγγυήσεων του Δημοσίου, οι θέσεις των διοικήσεων των δημοσίων επιχειρήσεων για τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας και όποιες άλλες ενέργειες, διαδικασίες, συμβάσεις ή ρυθμίσεις αναφέρονται στον παρόντα νόμο ότι τελούν υπό την έγκριση της Διυπουργικής Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών.

β) ορίζονται οι ενέργειες που είναι απαραίτητες, τα θεσμικά, οργανωτικά, λειτουργικά, διοικητικά ή άλλα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, καθώς και το χρονο-

διάγραμμα υλοποίησής τους για κάθε δημόσια επιχείρηση,

γ) ελέγχεται η εφαρμογή και η υλοποίηση της οικονομικής πολιτικής εκ μέρους κάθε δημόσιας επιχείρησης,

δ) διαμορφώνεται η πολιτική προσλήψεων κάθε δημόσιας επιχείρησης.

Άρθρο 11

Ειδική Γραμματεία Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών Ειδική Γραμματεία Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών (Ε.Γ.Δ.Ε.Κ.Ο.), με σκοπό τη διατύπωση εισηγήσεων και προτάσεων σε όλα τα θέματα αρμοδιότητας της Διευρυμένης Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών.

2. Στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών συνιστάται θέση Ειδικού Γραμματέα Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, ο οποίος είναι προϊστάμενος της Ειδικής Γραμματείας Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, με βαθμό 2ο της κατηγορίας ειδικών θέσεων. Ο Ειδικός Γραμματέας διορίζεται με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

3. Η Ειδική Γραμματεία Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) εισηγείται στη Διευρυμένη Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών επί των θεμάτων της αρμοδιότητάς της,

β) συγκροτεί υποεπιτροπές με σκοπό την επικουρία του έργου της Διευρυμένης Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών,

γ) συνάπτει τις απαραίτητες συμβάσεις με φυσικά ή νομικά πρόσωπα για την παροχή από αυτά κάθε τύπου υπηρεσιών που είναι απαραίτητες για τη διενέργεια του έργου της,

δ) συντάσσει το σχετικό κεφάλαιο για τις δημόσιες επιχειρήσεις στην εισηγητική έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού,

ε) συντάσσει και εκδίδει ετήσιο δελτίο ενημέρωσης για θέματα που αφορούν στις δημόσιες επιχειρήσεις.

4. Κάθε είδους δαπάνες και αμοιβές, που προκύπτουν κατά την εκτέλεση του έργου της Διευρυμένης Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, των υποεπιτροπών και των ελέγχων, βαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Με απόφαση της Διευρυμένης Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών ορισμένες από αυτές τις δαπάνες μπορεί να βαρύνουν τον προϋπολογισμό των δημοσίων επιχειρήσεων στις οποίες αφορούν.

5. Η Ειδική Γραμματεία Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών επικουρείται στο έργο της από τη Διεύθυνση Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών και τη Διεύθυνση Κοινωνικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών κατά το μέρος που αφορά στα οικονομικά των φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, καθώς επίσης και από τη Διεύθυνση Κίνησης Κεφαλαίων Έγγυφων Δανείων και Αξιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών κατά το μέρος που αναφέρεται στις εγγυήσεις, στο δάνεια και στο μετοχολόγιο των δημοσίων επιχειρήσεων.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται ειδικότερα θέματα της Ειδικής Γραμματείας Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών σχετικά με τις αρμοδιότητές της, τον τρόπο και τη διαδικασία άσκησης τους, την οργάνωση και τη λειτουργία της, τη στελέχωσή της, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 12

Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις

1. Οι δημόσιες επιχειρήσεις συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που υιοθετούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό (Ε.Κ.) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 19ης Ιουλίου 2002, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (L 243) και τους Κανονισμούς που εκδίδονται από την Επιτροπή (Commission), κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 3 και 6 του Κανονισμού αυτού. Επιπλέον, οι μητρικές εταιρείες συντάσσουν Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τα Πρότυπα που προαναφέρονται.

2. Οι δημόσιες επιχειρήσεις διαχωρίζουν το κόστος που ποσορίζεται για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (Υ.Γ.Ο.Σ.), όπως αυτές ρυθμίζονται από τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου (άρθρα 16 και 86 παρ. 2 της συνθήκης Ε.Κ.), από το κόστος που σχετίζεται με τις δραστηριότητές τους που είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό.

Άρθρο 13

Νεοπροσλαμβανόμενο προσωπικό

1. Οι δημόσιες επιχειρήσεις μπορούν στο εξής, για λόγους γενικού συμφέροντος που συνδέονται με τη λειτουργία τους, κατά παρέκκλιση των διατάξεων των εσωτερικών κανονισμών ή οργανισμών τους που έχουν ισχύ νόμου ή ισχύ κανονιστική ή οποιαδήποτε άλλη ισχύ, καθώς και κατά παρέκκλιση οποιωνδήποτε διατάξεων ή συμφωνιών, να προσλαμβάνουν το πάσης φύσεως προσωπικό τους με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας για δοκιμαστική περίοδο διάρκειας μέχρι επτά (7) μηνών, ύστερα από προκήρυξη στην οποία καθορίζονται, από την ίδια τη δημόσια επιχείρηση, τα κριτήρια πρόσληψης. Η διαδικασία πρόσληψης του προσωπικού των δημοσίων επιχειρήσεων, καθώς και της μετέπειτα σύναψης της σχετικής σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου, ύστερα από αξιολόγηση της δοκιμαστικής περιόδου από την οικεία δημόσια επιχείρηση, ελέγχεται από το Α.Σ.Ε.Π., σύμφωνα με τις κείμενες κάθε φορά διατάξεις που διέπουν τις αρμοδιότητές του και τις ειδικότερες ρυθμίσεις της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού. Η σύμβαση του προηγούμενου εδαφίου διέπεται αποκλειστικά από τις κείμενες κάθε φορά διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, που ρυθμίζουν τις σχέσεις εργοδότη και εργαζομένου στον ιδιωτικό τομέα.

2. Ειδικότερα, συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου των προσλαμβανόμενων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, μετά την έναρξη ισχύος του

νόμου αυτού, μπορούν να καταγγέλλονται σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις της εκάστοτε ισχύουσας εργατικής νομοθεσίας.

3. Η άσκηση του δικαιώματος της καταγγελίας δεν επιβάλλεται να γίνεται καταχρηστικά, αλλά μέσα στα όρια που ορίζονται από το άρθρο 281 του Αστικού Κώδικα.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και του εποπτεύοντος την οικεία δημόσια επιχείρηση Υπουργού ρυθμίζονται τα κάθε είδους ειδικότερα θέματα, τα οποία αφορούν στην εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων κατά παρέκκλιση των τυχόν αντίθετων διατάξεων εσωτερικών κανονισμών ή οργανισμών ή συλλογικών συμβάσεων ή οποιωνδήποτε άλλων διατάξεων ή συμφωνιών που ισχύουν στις επιχειρήσεις αυτές.

Άρθρο 14

Υφιστάμενο προσωπικό

1. Οι διοικήσεις των δημοσίων επιχειρήσεων, που εμφανίζουν αρνητικά οικονομικά αποτελέσματα ή επιχρησιμούνται από το Δημόσιο με στόχο την εξυγίανσή τους υποχρεούνται να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αξιοποίηση του προσωπικού τους καταρτίζοντας, όπου χρειάζεται, νέους κανονισμούς προσωπικού και οργανογράμματα, καθώς και προγράμματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσής του, ιδιαίτερα για τους γενικούς κανονισμούς προσωπικού των επιχειρήσεων και για ζητήματα που αφορούν στις εργασιακές σχέσεις, οποιαδήποτε αλλαγή γίνεται ύστερα από διαπραγματεύσεις των δύο μερών (επιχείρησης και εργαζομένων) με τη διαδικασία της υπογραφής συλλογικής σύμβασης με την πιο αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση της επιχείρησης.

2. Οι αλλαγές της προηγούμενης παραγράφου με τη σύναψη συλλογικών συμβάσεων κατά τη διαγραφόμενη σε αυτό διαδικασία πρέπει να ολοκληρωθούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ή, σε περίπτωση που η δημόσια επιχείρηση εμφανίσει αρνητικά οικονομικά αποτελέσματα ή επιχρησιμωθεί από το Δημόσιο με στόχο την εξυγίανσή της στην οικονομική χρήση του έτους 2005 ή σε επόμενη από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου οικονομική χρήση, από τη δημοσίευση του ισολογισμού της για την οικονομική αυτή χρήση.

3. Αν για οποιονδήποτε λόγο η παραπάνω προθεσμία παρέλθει άπρακτη, οι ως άνω αλλαγές γίνονται με νόμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

ΕΙΣΗΓΗΜΕΝΕΣ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Άρθρο 15

Πεδίο εφαρμογής

Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου υπάγονται οι ανώνυμες εταιρείες της παρ. 5 του άρθρου 1.

Οι εταιρείες αυτές ευρίσκονται εκτός του, κατά τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις, ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Άρθρο 16

Οργάνωση, λειτουργία, διοίκηση και κρατική εποπτεία

1. Επί των ανωνύμων εταιρειών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται οι διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, του ν. 3016/2002, όπως ισχύουν, και οι λοιπές διατάξεις οι εφαρμοζόμενες σε κάθε άλλη εισηγμένη σε οργανωμένη αγορά ανώνυμη εταιρεία.

2. Η κρατική εποπτεία, όπου προβλέπεται, ασκείται επί της λειτουργίας και των δραστηριοτήτων των εταιρειών αυτών, όπως και επί κάθε άλλης ανώνυμης εταιρείας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε ειδικές διατάξεις.

3. Η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 2 έχει και στην προκειμένη περίπτωση εφαρμογή.

Άρθρο 17

Θέματα προσωπικού

1. Οι ανώνυμες εταιρείες του παρόντος κεφαλαίου μπορούν να προσλαμβάνουν το πάσης φύσεως προσωπικό με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου ή αορίστου χρόνου, μετά από δοκιμαστική περίοδο ή μη. Οι συμβάσεις αυτές διέπονται αποκλειστικά από τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας που ρυθμίζουν τις σχέσεις εργοδότη και εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα.

2. Οι συμβάσεις αυτές μπορούν να καταγγέλλονται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της εκάστοτε ισχύουσας εργατικής νομοθεσίας.

3. Πο όσες των εταιρειών του Κεφαλαίου Β' του παρόντος νόμου το Δημόσιο εξακολουθεί να κατέχει την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου και αντ' αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 13 του παρόντος νόμου.

4. Ως προς το υφιστάμενο προσωπικό των εταιρειών του κεφαλαίου αυτού εφαρμόζεται το άρθρο 14, αν οι εταιρείες επιχρησιμούνται από το Δημόσιο με στόχο την εξυγίανσή τους ή εμφανίζουν αρνητικά οικονομικά αποτελέσματα τουλάχιστον κατά τη χρήση κατά τη διάρκεια της οποίας τίθεται σε ισχύ ο νόμος αυτός ή κατά την προηγούμενη ή την επόμενη αυτής οικονομική χρήση. Στην τελευταία περίπτωση, η προθεσμία των τεσσάρων μηνών ξεκινά από τη δημοσίευση του ισολογισμού κάθε δημόσιας επιχείρησης για την επόμενη οικονομική χρήση από τη θέση του νόμου αυτού σε ισχύ.

5. Η διάταξη του άρθρου 10 παρ. 6 του ν. 3051/2002 έχει και στην προκειμένη περίπτωση εφαρμογή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 18

Μεταβατική διάταξη

Έως την 1η Ιουλίου 2008, τα διοικητικά συμβούλια των δημοσίων επιχειρήσεων που έχουν συγκροτηθεί και λειτουργούν με βάση τις διατάξεις που καταργούνται με το άρθρο 20, θεωρείται ότι έχουν συγκροτηθεί και λειτουργούν νόμιμα.

Άρθρο 19
Εξαιρέσεις

Από το πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Α' του νόμου αυτού εξαιρούνται οι ανώνυμες εταιρείες που έχουν συσταθεί με βάση το ν. 1953/1991 (ΦΕΚ 112 Α') και την εξουσιοδότηση του άρθρου 5 παράγραφος 6 του ν. 2229/1994 (ΦΕΚ 138 Α') και όσες δημόσιες επιχειρήσεις έχουν ήδη τεθεί με ρητή διάταξη νόμου εκτός του, κατά τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις, ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του εποπτεύοντος Υπουργού δύνανται να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής όλων ή ορισμένων διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του παρόντος νόμου και άλλες δημόσιες επιχειρήσεις.

Άρθρο 20

Καταργούμενες διατάξεις

1. Το άρθρο 1 του ν. 2414/1996 καταργείται. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή ή αναφορά στο άρθρο 1 του ν. 2414/1996 νοείται εφεξής το άρθρο 1 του νόμου αυτού.

2. Τα άρθρα 5, 6 και 7 του ν. 2414/1996 καταργούνται. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή ή αναφορά στα άρθρα 5, 6 και 7 του ν. 2414/1996 νοείται εφεξής το άρθρο 3 του νόμου αυτού.

3. Το άρθρο 9 του ν. 2414/1996 καταργείται. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στο άρθρο 9 του ν. 2414/1996 νοείται εφεξής η παράγραφος 3 του άρθρου 7 του νόμου αυτού.

4. Το άρθρο 10 του ν. 2414/1996 καταργείται. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στο άρθρο 10 του ν. 2414/1996, εφαρμόζονται εφεξής, κατά περίπτωση, οι διατάξεις του άρθρου 13 ή του άρθρου 14 ή του άρθρου 17 του νόμου αυτού.

5. Επίσης καταργούνται:

α) Τα άρθρα 2, 3, 4, 8 και 11 του ν. 2414/1996.

β) Η περίπτωση δ' της παραγράφου 5 του άρθρου 4 του ν. 2469/1997.

γ) Το άρθρο 26 παράγραφος 7 του ν. 3156/2003 (ΦΕΚ 157 Α')

δ) Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη στις διατάξεις του νόμου αυτού ή αφορά θέμα που ρυθμίζεται από αυτόν, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο αυτόν.

Άρθρο 21

Η προθεσμία της παραγράφου 1 του άρθρου 57 του ν. 3371/2005 (ΦΕΚ 178 Α') παρατείνεται μέχρι την 31η Μαρτίου 2006.

Οι λοιπές ρυθμίσεις της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου παραμένουν σε ισχύ.

Άρθρο 22

Έναρξη ισχύος

1. Το άρθρο 12 παρ. 1 του νόμου αυτού τίθεται σε ισχύ από την 31η Δεκεμβρίου 2007.

2. Η ισχύς των υπόλοιπων διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει από την 31η Δεκεμβρίου 2005.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 23 Δεκεμβρίου 2005

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΤΕΡΝΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΝΤΡΙΩΣΗΣ

Π. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΣΤΕΡΝΩΝ

Π. ΜΟΥΛΒΙΑΤΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Δ. ΣΙΟΥΦΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Μ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

ΥΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΤΤΥΝΗΣ

Ν. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Μ.Γ. ΛΙΑΠΗΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ

Ν. ΤΣΙΑΡΤΣΙΩΝΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΛΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΣΠ. ΣΙΤΣΙΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Γ. ΖΟΥΦΛΙΑΣ

ΑΓΙΑΣ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΕΥΑΓΓ. ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Δ. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Ε. ΚΕΦΑΛΟΠΑΝΝΗΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Θ. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Φ. ΠΑΛΛΗ-ΠΕΤΡΑΛΙΑ

Εθεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 27 Δεκεμβρίου 2005

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Το χρονικό των ιδιωτικοποιήσεων την περίοδο 1991 - 2008
(file:///C:/Documents%20and%20Settings/elena/Desktop/article.asp.htm)

Καθώς βρίσκεται σε εξέλιξη η νέα προσπάθεια για αποκρατικοποίηση της Ολυμπιακής Αεροπορίας και καθώς το νέο (αναθεωρημένο) Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης που υπέβαλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ο νέος υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γιάννης Παπαθανασίου προβλέπει και άλλες ιδιωτικοποιήσεις παραθέτουμε στη συνέχεια ένα σύντομο χρονικό των προηγούμενων ιδιωτικοποιήσεων από το 1991 έως το 2008. Σημειώνεται ότι λέξεις ή φράσεις όπως «αποκρατικοποιήσεις», «ιδιωτικοποιήσεις», «εκποίηση δημόσιας περιουσίας», «μετοχοποίηση» και «συμμετοχή ιδιωτών στο μετοχικό κεφάλαιο δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών» ήταν «ξορκισμένες» έως το 1990. Για πρώτη φορά λέξεις ή προθέσεις όπως «ιδιωτικοποιήσεις», «αποκρατικοποιήσεις», «εκποίηση δημόσιας περιουσίας», «μετοχοποίηση» και «συμμετοχή ιδιωτών στο μετοχικό κεφάλαιο δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών» αναφέρθηκαν στις Προγραμματικές Δηλώσεις που ανέγνωσε στη Βουλή ο τότε νέος πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Μητσοτάκης στις 24 Απριλίου 1990 και σε όλους τους κρατικούς προϋπολογισμούς που κατατέθηκαν στη Βουλή μετά το 1990.

Η πρώτη ιδιωτικοποίηση, η οποία προωθήθηκε σε υλοποίηση των προγραμματικών αυτών δεσμεύσεων, ήταν η περιπετειώδης αποκρατικοποίηση της Επιχείρησης Αστικών Συγκοινωνιών (ΕΑΣ) και η αντικατάστασή της από τις «Συγκοινωνιακές Επιχειρήσεις» (ΣΕΠ) το 1991, με τη συμμετοχή κυρίως οδηγών των κρατικών συγκοινωνιακών επιχειρήσεων που καταργήθηκαν. Πρόκειται μάλιστα για μια ιδιωτικοποίηση από την οποία όχι μόνο δεν εξασφαλίστηκαν έσοδα από την πώληση αυτή, αλλά, όπως προκύπτει από την Εισηγητική Έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού του 1992, επιβαρύνθηκε το Δημόσιο και με 12 δισ. δραχμές! Η άλλη και μάλιστα η πρώτη ουσιαστική ιδιωτικοποίηση ήταν η πώληση της Τράπεζας Πειραιώς σε Όμιλο Επενδυτών το 1991, η πώληση της Τράπεζας Αθηνών στην Hanwha First Investment το 1993 και η αποκρατικοποίηση της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης με την εισαγωγή της στο Χρηματιστήριο το 1993.

Το χρονικό των μετοχοποιήσεων, ιδιωτικοποιήσεων ή αποκρατικοποιήσεων μετά το 1991 έχει ως εξής:

- 1991: Πώληση της Τράπεζας Πειραιώς σε Όμιλο επενδυτών υπό τον καθηγητή και τραπεζίτη Μιχάλη Σάλλα.
- 1991: Ιδιωτικοποίηση των αστικών συγκοινωνιών με την ίδρυση των Συγκοινωνιακών Επιχειρήσεων (ΣΕΠ)
- 1993: Μετοχοποίηση και εισαγωγή της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης στο Χρηματιστήριο.
- 1993: Πώληση της Τράπεζας Αθηνών στην Hanwha First Investment.
- 1996: Πρώτη μετοχοποίηση ΟΤΕ
- 1997: Αναγγελία μετοχοποίησης Ομίλου ΔΕΠ
- 1998: Πρώτη και δεύτερη μετοχοποίηση Καταστημάτων Αφορολογίτων ειδών

- (δημόσια έσοδα 20 δισ. δραχμές και 82 δισ. δραχμές αντίστοιχα)
- 1998: Πρώτη και δεύτερη μετοχοποίηση Χρηματιστηρίου Αθηνών (δημόσια έσοδα 22 δισ. δραχμές και 10 δισ. δραχμές αντίστοιχα)
 - 1998: Δεύτερη και τρίτη μετοχοποίηση ΟΤΕ (δημόσια έσοδα 126 δισ. δραχμές και 302 δισ. δραχμές αντίστοιχα)
 - 1998: Πώληση μετοχών Εθνικής Τράπεζας (δημόσια έσοδα 63 δισ. δραχμές)
 - 1998: Πώληση Τράπεζας Κρήτης στην Eurobank (δημόσια έσοδα προκαταβολή- 22 δισ. δραχμές)
 - 1998: Μετοχοποίηση ΔΕΠ (δημόσια έσοδα 35 δισ. δραχμές)
 - 1998: Τράπεζα Μακεδονίας Θράκης από Τράπεζα Πειραιώς (έσοδα 27,3 δισ. δραχμές)
 - 1998: Πώληση της Τράπεζας Κεντρικής Ελλάδος στην Εγνατία Τράπεζα (έσοδα 17,3 δισ. δραχμές)
 - 1998: Μετοχοποίηση Ολύμπικ Κέτερινγκ (έσοδα 2,5 δισ. δραχμές)
 - 1998: Μετοχοποίηση Γενικής Τράπεζας (έσοδα 14 δισ. δραχμές)
 - 1998: Αναγγελία για την εισαγωγή στο Χρηματιστήριο την περίοδο 1998 2000 των ακόλουθων κερδοφόρων δημόσιων επιχειρήσεων: Διώρυγα Κορίνθου, ΔΕΘ, Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου, ΕΥΔΑΠ, Οργανισμοί Αποχέτευσης και Ύδρευσης Θεσσαλονίκης, Οργανισμός Διεξαγωγής Ιπποδρομιών Ελλάδος, Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς, Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης, Ολύμπικ Κέτερινγκ, Ολυμπιακή τουριστική και Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου (ΟΠΑΠ).
 - 1999: Τέταρτη μετοχοποίηση ΟΤΕ (δημόσια έσοδα 341 δισ. δραχμές)
 - 1999: Μετοχοποίηση Εθνικής Τράπεζας (δημόσια έσοδα 281 δισ. δραχμές)
 - Τρίτη μετοχοποίηση Καταστημάτων Αφορολογήτων Ειδών (δημόσια έσοδα 127 δισ. δραχμές)
 - 1999: Νέα μετοχοποίηση ΔΕΠ (έσοδα 50 δισ. δραχμές)
 - 1999: Μετοχοποίηση ΔΕΠΑ (έσοδα 35 δισ. δραχμές)
 - 1999: Μετοχοποίηση ΕΥΔΑΠ (έσοδα 60 δισ. δραχμές)
 - 1999: Πώληση Ιονικής Τράπεζας στην Alpha Bank (έσοδα 272 δισ. δραχμές)
 - 1999: Νέα μετοχοποίηση Ολύμπικ Κέτερινγκ (έσοδα 3 δισ. δραχμές)
 - 1999: Μετοχοποίηση ΕΤΒΑ (75 δισ. δραχμές)
 - 2001: Μετοχοποίηση της Εταιρείας Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (έσοδα 10 εκατ. ευρώ)
 - 2001: Μετοχοποίηση Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης (έσοδα 20 εκατ. ευρώ)
 - 2001: Νέα μετοχοποίηση ΟΠΑΠ (έσοδα 90 εκατ. ευρώ)
 - 2002: Πώληση της ΕΤΒΑ στην Τράπεζα Πειραιώς (έσοδα 511 εκατ. ευρώ)
 - 2002: Νέα μετοχοποίηση ΟΤΕ (έσοδα 652 εκατ. ευρώ)
 - 2002: Νέα μετοχοποίηση ΟΠΑΠ (508 εκατ. ευρώ)
 - 2002: Πρώτη και δεύτερη μετοχοποίηση ΔΕΗ (έσοδα 814 εκατ. ευρώ)
 - 2002: Πώληση πακέτου 2,3% μετοχών που είχε η Εμπορική Τράπεζα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στην Κρεντί Αγκρικόλ CA (έσοδα 56 εκατ. ευρώ)
 - 2002: Πώληση 58% της Ολύμπικ Κέτερινγκ στην Everest A.A. (έσοδα 18 εκατ. ευρώ)
 - 2002: Πώληση 49% του Ελληνικού Καζίνο Πάρνηθας στην κοινοπραξία Hyatt TE και Επενδύσεις (έσοδα 170 εκατ. ευρώ)
 - 2002: Μακροχρόνια μίσθωση και επενδύσεις των Ακτών Αττικής (έσοδα 32 εκατ. ευρώ).
 - Πώληση των Ελληνικών Ναυπηγείων (Ναυπηγεία Σκαρμαμαγκά) στην HDW.
 - 2003: Τρίτη μετοχοποίηση ΔΕΗ (έσοδα 636 εκατ. ευρώ)
 - 2003: Πώληση πακέτου 11% της Εθνικής Τράπεζας (έσοδα 490 εκατ. ευρώ)

- 2003: Δημόσια εγγραφή Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς (έσοδα 55 εκατ. ευρώ)
- 2003: Πώληση πακέτου 33,4% της Ελληνικά Χρηματιστήρια Ελλάδος (έσοδα 89 εκατ. ευρώ)
- 2003: Τρίτη (24,61%) μετοχοποίηση ΟΠΑΠ (έσοδα 736 εκατ. ευρώ)
- 2003: Πώληση πακέτου 16,65% των Ελληνικών Πετρελαίων (έσοδα 326 εκατ. ευρώ)
- 2003: Πώληση πακέτου 40% των Καταστημάτων Αφορολογήτων Ειδών (έσοδα 174 εκατ. ευρώ)
- 2004: Πώληση πακέτου 8,21% των Ελληνικών Πετρελαίων (έσοδα 192 εκατ. ευρώ)
- 2004: Πώληση πακέτου 7,46% της Εθνικής Τράπεζας (562 εκατ. ευρώ).
- 2005: Διάθεση 16,44% μετοχών του ΟΠΑΠ (1.266 εκατ. ευρώ)
- 2005: Διάθεση 10% των μετοχών του ΟΤΕ (835 εκατ. ευρώ)
- 2006: Διάθεση του 7,18% των μετοχών της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος (328 εκατ. ευρώ)
- 2006: Κεφαλαιακή αναδιάρθρωση Ταχυδρομικού Ταμειτηρίου και μετοχική συνεργασία με ΕΛΤΑ (436 εκατ. ευρώ)
- 2006: Εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αθηνών με τη διάθεση 34,84% των μετοχών του Ταχυδρομικού Ταμειτηρίου (612 εκατ. ευρώ)
- Διάθεση του 11,01% των μετοχών της Εμπορικής Τράπεζας (364 εκατ. ευρώ).
- 2007: Προσφορά 10,7% των μετοχών του ΟΤΕ κλπ (1.700 εκατ. ευρώ).
- 2008: Αποκρατικοποίηση των καζίνων Κέρκυρας και Πάρνηθας, της Τράπεζας της Αττικής και του Ταχυδρομικού Ταμειτηρίου (1.600 εκατ. ευρώ).

ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

(σε δις. ευρώ)

Έτος	Έσοδα
1998	2,1
1999	4,0
2000	1,8
2001	1,7
2002	2,7
2003	3,1
2004	0,8
2005	2,1
2006	1,7
2007	1,7
2008	1,6
Σύνολο	23,3

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

«ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ»

Παραδίνουν σε ιδιώτες τις σχολικές μονάδες

Την παράδοση των σχολικών κτιρίων σε επιχειρήσεις αποφάσισε η κυβέρνηση. Αρχίζουν με 27 σχολικά κτίρια της Αττικής

Την επίσημη «πρώτη» της παράδοσης των σχολικών εγκαταστάσεων στις μεγάλες κατασκευαστικές επιχειρήσεις σηματοδότησε η χθεσινή συνεδρίαση της Διυπουργικής Επιτροπής για τις «Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα», που αποφάσισε να αναθέσει την κατασκευή και τη συντήρηση 27 σχολικών κτιρίων της Αττικής, σε ιδιώτες. Στη συνεδρίαση συμμετείχαν οι υπουργοί Οικονομίας Γ. Αλογοσκούφης, Παιδείας Μ. Γιαννάκου, Ανάπτυξης Δ. Σιούφας και ο υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ Θ. Ξανθόπουλος. Όπως δήλωσε αργότερα ο Γ. Αλογοσκούφης, τον επόμενο μήνα πρόκειται να επιλεγεί, μετά από διαγωνισμό, χρηματοοικονομικός σύμβουλος, ο οποίος θα αναλάβει τη διεξαγωγή μειοδοτικών διαγωνισμών για την ανάθεση του έργου. Σύμφωνα με το σχετικό προγραμματισμό, ακολουθεί η παράδοση σε ιδιώτες της κατασκευής και συντήρησης σχολικών κτιρίων στην περιφέρεια της Θεσσαλονίκης, σφραγιστικών ιδρυμάτων (φυλακών), κτιρίων για τις ανάγκες της Πυροσβεστικής, καθώς και η κατασκευή αθλητικών εστιών και έπεται συνέχεια...

Στις δηλώσεις του ο Γ. Αλογοσκούφης, έκανε λόγο για «απόφαση σταθμό» επειδή «ξεκινά στη χώρα μας η εφαρμογή ενός θεσμικού πλαισίου που θα συμπληρώσει και θα ενισχύσει το ρόλο του κράτους στη δημιουργία καλύτερων υποδομών». Παράλληλα, εκθείασε το ρόλο των ιδιωτών, υποστηρίζοντας, ότι «τα σχολεία θα κατασκευαστούν σε περιοχές, στις οποίες υπάρχει μεγάλη ανάγκη για αναβάθμιση της εκπαιδευτικής υποδομής και αν επρόκειτο να περιμένουμε να κατασκευαστούν μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, θα περιμέναμε πολύ χρόνο...».

Αν λάβουμε υπόψη, ότι τα περιβόητα ΣΔΙΤ έχουν ξεκινήσει από το χώρο των λεγόμενων μεγάλων έργων (Αττική Οδός, γέφυρα Ρίου - Αντιρρίου, Αεροδρόμιο Σπάτων) - τα οποία κατασκευάστηκαν με κυριολεκτικά ληστρικούς και αποικιοκρατικούς όρους υπέρ των ιδιωτών - σήμερα έρχεται η σειρά παράδοσης στο μεγάλο (κατασκευαστικό και τραπεζικό) κεφαλαίο, των μεσαίων και μικρότερων έργων υποδομής. Ήδη, από τον πρώην υπουργό Υγείας Ν. Κακλαμάνη, έχει ανακοινωθεί η δημιουργία 5 νέων νοσηλευτικών μονάδων, μέσω των ΣΔΙΤ.

Πρόκειται για μια στρατηγική επιλογή, η οποία λειτουργεί στα πλαίσια του μηχανισμού των κρατικομονοπωλιακών παρεμβάσεων στην οικονομία, με στόχο τη διεύρυνση του πεδίου δράσης του κεφαλαίου σε χώρους στους οποίους παραδοσιακά δραστηριοποιείται το δημόσιο, και οι οποίοι κρίνονται ιδιαίτερα προσοδοφόροι. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκουν να διατηρήσουν σε υψηλά επίπεδα την επιχειρηματική κερδοφορία και να δώσουν διέξοδο σε λιμνάζοντα, «αδρανή» κεφάλαια, τα οποία έχουν σχηματιστεί στη διαδικασία της συσσώρευσης του κεφαλαίου σε άλλους τομείς δράσης, οι οποίοι είναι επενδυτικά κορεσμένοι.

Το «μάρμαρο» βέβαια, τα εγγυημένα υπερκέρδη που θα καρπωθούν οι ιδιώτες - κατασκευαστές των έργων, θα το πληρώσει και πάλι ο ελληνικός λαός, μέσω της

φορολογίας. Αν και δεν είναι γνωστά τα χρηματοδοτικά σχήματα που θα δημιουργηθούν (από πού και πώς θα αντληθούν τα κεφάλαια που υποτίθεται πως θα επενδύσουν οι εταιρίες), ούτε οι ακριβείς όροι με βάση τους οποίους θα λειτουργήσουν αυτές οι σχολικές μονάδες, η φιλοσοφία του εγχειρήματος στηρίζεται στο σχήμα: Κατασκευή του έργου από τον ιδιώτη - μακροχρόνια ενοικίασή του στο Δημόσιο. Η σύμβαση ενοικίασης, με το νοίκι που θα αποκαλείται «Τέλος Διαθεσιμότητας», θα έχει ισχύ 25 - 30 χρόνια, μετά την πάροδο των οποίων, η υποδομή παραδίδεται στο Δημόσιο. Εννοείται βέβαια, ότι στο διάστημα αυτό, ο ιδιώτης επιχειρηματίας, θα έχει αποσβέσει το κεφάλαιο και θα έχει αποσπάσει ένα κέρδος, σαφώς υψηλότερο από τα επίπεδα κερδών που διαμορφώνονται στον ιδιωτικό τομέα.

Επιπρόσθετα, με την υπόθεση παραχώρησης των σχολείων σε ιδιωτικές εταιρίες, μέχρι να δουν το φως της δημοσιότητας οι όροι των διαγωνισμών και των συμβάσεων, θα μένουν ανοιχτά και άλλα σημαντικά ζητήματα γύρω από το εύρος των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η κυβέρνηση της ΝΔ απέναντι στους ιδιώτες - επιχειρηματίες, οι οποίοι, πρέπει να σημειωθεί, ζητωκραύγαζαν όταν ψηφίστηκε ο σχετικός νόμος. Αυτή τη στιγμή, γνωστές είναι μόνο οι γενικές ρυθμίσεις που προβλέπονται από το νόμο και δεν είναι γνωστές πλευρές του θέματος, ούτε καν το ζήτημα αν τα σχολικά κτίρια θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις εκπαιδευτικές ανάγκες, ή αν ο ιδιώτης θα μπορεί να τα χρησιμοποιεί και για άλλες χρήσεις, πως θα διαμορφωθούν οι κανονισμοί λειτουργίας των κτιρίων κλπ.

ΠΑΠΑΩΜΑΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ ΔΟΕ

ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ Α.Ε.
ΣΥΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2003
2η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2003) ΑΡ.Μ.Α.Ε. 47829/06/Β/00/2
(Ποσά σε ευρώ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ			ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ		
	ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΞΙΑ	ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΞΙΑ
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ						
4. Λοιπά έξοδα εγκατάστασης	36.263.883,50	25.007.828,18	11.256.055,32	22.774.952,64	20.555.994,72	2.218.957,92
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I. Ασήμαντες ακινητοποιήσεις						
4. Έξοδα προ-λειτουργικής ανάπτυξης ορυχείων	192.085.785,83	126.262.209,79	65.823.576,04	184.166.497,37	118.299.690,67	65.866.806,70
II. Ενσώμιτες ακινητοποιήσεις						
1. Γήπεδα-Οικόπεδα	339.036.738,10	0,00	339.036.738,10	336.903.299,74	0,00	336.903.299,74
2. Ορυχεία-Μεταλλεία-Λατομεία-Αγροί-Φυτείες-Δάση	233.461.059,12	87.081.717,31	146.379.341,81	205.389.846,62	82.774.680,41	122.615.166,21
3. Κτίρια και Τεχνικά Έργα	3.072.184.366,63	1.487.710.887,69	1.584.473.478,94	2.930.259.789,52	1.386.738.105,69	1.543.521.683,83
4. Μηχανήματα-Τεχνικές εγκαταστάσεις & λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	11.925.303.725,22	5.811.805.947,69	6.113.497.777,53	11.126.341.134,99	5.327.153.893,97	5.799.187.241,02
5. Μεταφορικά μέσα	143.701.257,77	133.028.244,03	10.673.013,74	140.482.885,16	126.145.226,07	14.337.659,09
6. Επισκευή και λοιπός εξοπλισμός	351.053.970,38	281.125.805,55	69.928.164,83	324.977.199,76	254.151.031,08	70.826.168,68
7. Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές	793.015.202,79	0,00	793.015.202,79	1.190.559.269,22	0,00	1.190.559.269,22
	16.857.756.320,01	7.800.752.602,27	9.057.003.717,74	16.254.913.425,01	7.176.962.937,22	9.077.950.487,79
ΣΥΝΟΛΟ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ (Γ+ΓΙ+ΓΙΙ)	17.049.842.105,84	7.927.014.812,06	9.122.827.293,78	16.439.079.922,38	7.295.262.627,89	9.143.817.294,49
III. Συμμετοχές και άλλες μικροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις						
1. Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις			110.330.512,09			91.974.891,08
Μείον: Οραλόμενες δόσεις		13.000.005,00			9.067.356,16	
Προβλέψεις για υποτιμήσεις		85.481.014,41	98.481.019,41		49.480.264,41	58.547.620,57
			11.849.492,68			33.427.270,51
			9.134.676.786,46			9.177.244.565,00
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Γ+ΓΙ+ΓΙΙ+ΓΙΙΙ)						
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I. Αποθέματα						
4. Πρώτες και βοηθητικές ύλες-Αναλώσιμα πλακά-Ανταλλακτικά και είδη συσκευασίας		592.202.304,72			594.286.354,31	
Μείον: Προβλέψεις για βραδείας κινούμενα υλικά και ανταλλακτικά		139.075.058,94	453.127.245,78		131.352.997,54	462.933.356,77
5. Προκαταβολές για αγοράς αποθεμάτων			85.597.036,10			100.608.332,29
			538.724.281,88			563.541.689,06
II. Απαιτήσεις						
1. Πελάτες		469.440.612,55			465.549.874,77	
Μείον: Προβλέψεις		109.557.222,89	339.883.389,66		105.964.926,88	339.584.947,89
10. Επισκευές - Επιδιορθώσεις κελιάς και γραμμές			14.540.450,22			14.452.099,70
11. Χρεώστες διάφοροι		223.607.293,97			191.190.054,99	
Μείον: Προβλέψεις		64.270.934,82	159.336.359,15		42.099.870,88	149.090.184,11
12. Λ/σμοί διαχειρίσεως προκαταβολών και πιστώσεων			6.271.187,83			5.854.391,06
			540.031.386,86			528.981.622,76
III. Χρεόγραφα						
1. Μεσολές		10.799.652,89			10.799.652,89	
Μείον: Προβλέψεις		1.472.417,74	9.327.235,15		1.705.605,74	9.094.047,15
			9.327.235,15			9.094.047,15
IV. Δαθέσιμα						
1. Ταμείο			1.442.194,31			2.658.911,11
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας			22.947.156,80			21.231.302,98
			24.389.351,11			23.890.214,09
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ΔΙ+ΔΙΙ+ΔΙΙΙ+ΔΙΥ)			1.112.472.255,00			1.125.507.573,06
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ						
1. Έξοδα εσόμενων χρήσεων			2.214.598,63			61.014,31
2. Έσοδα χρήσεως πεπρακτέα			237.267.470,41			241.358.479,03
			239.482.069,04			241.419.493,34
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)			10.497.887.165,82			10.546.390.589,32
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΤΙΚΟΙ						
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών			272.560.697,60			614.523.639,73
4. Λοιποί λογαριασμοί τόξεως			494.366.251,54			1.597.609.114,12
			766.926.949,14			2.212.132.753,85

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ Α.Ε.
ΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2003
2η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2003) ΑΡ.Μ.Α.Ε. 47829/06/Β/00/2
(Ποσά σε ευρώ)

ΙΑΘΗΤΙΚΟ

	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ	ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
I. Κεφάλαιο Μετοχικό (232.000.000 κοινές ονομαστικές μετοχές των 4,60 Ευρώ η κάθε μία)		
1. Καταβληθέν	1.067.200.000,00	1.067.200.000,00
II. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	115.754.169,07	115.754.169,07
III. Διαφορές αναπροσαρμογής και επιχορηγήσεις επενδύσεων		
1. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών και χρεογράφων	790.650,33	790.650,33
2. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιών στοιχείων	337.856,83	337.856,83
3. Επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού	1.272.829.427,08	1.196.653.016,99
	<u>1.273.957.934,24</u>	<u>1.197.781.524,15</u>
IV. Αποθεματικά Κεφάλαια		
1. Τακτικό αποθεματικό	21.116.376,76	11.126.994,17
3. Ειδικά αποθεματικά	315.121.250,02	315.121.250,02
5. Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων	211.562.125,77	206.031.696,79
5α. Ειδικό Αποθεματικό Ν. 2941/2001	1.426.731.432,51	1.424.378.479,51
	<u>1.974.531.185,06</u>	<u>1.956.658.420,49</u>
V. Αποτελέσματα εις νέο Υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο	28.218.392,13	5.600.692,85
ΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΑΙ+ΑΙΙ+ΑΙΙΙ+ΑΙΥ+ΑΥ)	<u>4.459.661.680,50</u>	<u>4.342.994.806,56</u>
Γ. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ		
2. Λοιπές προβλέψεις	603.202.236,53	588.320.736,26
Δ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
1. Ομολογιακά δάνεια	1.200.000.000,00	1.375.595.345,69
2. Δάνεια τραπεζών	1.918.797.251,99	2.001.938.571,44
8. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	357.564.365,78	344.434.262,63
	<u>3.476.361.617,77</u>	<u>3.721.968.179,76</u>
II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
1. Προμηθευτές	202.063.656,30	138.139.211,84
2. Γραμμάτια πληρωτέα και υποσχετικές	485.119,98	633.401,20
Μείων: Μη δεδουλευμένοι τόκοι	<u>127.306,94</u>	<u>244.596,75</u>
3. Τράπεζες-Λ/σμοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	57.100.000,00	103.400.000,00
5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	236.103.100,15	263.970.123,04
6. Ασφαλιστικοί οργανισμοί	70.270.838,62	68.804.446,67
7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	767.714.449,65	749.205.543,61
10. Μερίσματα πληρωτέα	162.678.659,47	116.099.463,60
11. Πιστωτές διάφοροι	375.220.704,13	344.395.212,68
	<u>1.871.509.221,36</u>	<u>1.784.402.805,89</u>
ΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΓΙ+ΓΙΙ)	<u>5.347.870.839,13</u>	<u>5.506.370.985,65</u>
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
1. Εσοδα επόμενων χρήσεων	125.021,85	194.141,65
2. Εξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	59.327.889,24	56.646.673,29
3. Λοιποί μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού	27.699.498,57	51.863.245,91
	<u>87.152.409,66</u>	<u>108.704.060,85</u>
ΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)	<u>10.497.887.165,82</u>	<u>10.546.390.589,32</u>
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ		
2. Πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών	272.560.697,60	614.523.639,73
4. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως	494.366.251,54	1.597.609.114,12
	<u>766.926.949,14</u>	<u>2.212.132.753,85</u>

Βιβλιογραφία :

- **Γεώργιος Α. Καραθανάσης** (2000) Αξιολόγηση επενδύσεων χρηματοδοτήσεις και χρηματιστηριακές αγορές. Αθήνα- εκδόσεις το οικονομικό
- **Δρ Π. κίχχος- Δρ Γ. Παπανικολάου** (2002) Χρηματοοικονομική διοίκηση και πολιτική. Αθήνα- εκδόσεις σύγχρονη εκδοτική
- **Κων. Γ. Δελή** (1986) κριτήρια αποτελεσματικής διαχείρισης της δημόσιας επιχείρησης. Αθήνα – εκδόσεις Παπαζήση
- **Γεώργιος Παπούλιας** (2000) χρηματοοικονομική διοίκηση. Αθήνα – εκδόσεις Παπούλιας ΑΕ.
- **Νίκος Σαρρής** (2003) επενδύσεις . Αθήνα- εκδόσεις "έλλην "
- www.in.gr
- www.tobhna.gr
- www.atebank.gr
- www.evro2dav.gr
- www.ethnos.gr
- www.bankofgreece.gr
- www.taxheaven.gr
- www.provoles.gr
- www.wikipedia.gr
- www.icap.gr
- www.dei.gr
- www.naftemporiki.gr
- www.google.gr